

Sportnota

Gemeente Wijk bij Duurstede

Aan de start van een nieuwe periode:

**2007
en de volgende jaren**

Inhoudsopgave sportnota

Hoofdstuk	Pagina
Inleiding	7
Leeswijzer	9
Hoofdstuk 1 Uitgangssituatie	10
Hoofdstuk 2 Doelstellingen	11
2.1 Missie	11
2.2 Hoofddoelstellingen	11
2.3 Meetbare doelstellingen	12
Hoofdstuk 3 Verenigingsondersteuning	13
3.1 Breedtesport	13
3.1.1 Huidige situatie	13
3.1.2 Activiteiten na 2007	14
3.2 Verenigingsondersteuning	15
3.2.1 Verenigingsconsulent	15
3.2.2 Sportraad	15
3.2.3 Sportservice Midden-Nederland	16
3.2.4 Overige activiteiten	16
3.2.5 Activiteiten na 2007	16
3.3 Vrijwillige inzet	18
3.3.1 Vrijwilligerssteunpunt	18
3.3.2 Activiteiten na 2007	18
3.4 Regelgeving	19
3.4.1 Wetten en regels	19
3.4.2 Toezicht	19
3.4.3 Activiteiten na 2007	19
3.5 Werkgelegenheid	20
3.6 Topsport	20
3.6.1 Talentbegeleiding	20

Hoofdstuk	Pagina
3.7 Evenementen	21
3.7.1 Subsidie	21
3.7.2 Mogelijkheden	21
3.7.3 Verkiezingen	21
3.7.4 Activiteiten na 2007	21
3.8 Gedragscode	22
3.8.1 Statistieken	22
3.8.2 Activiteiten na 2007	22
Hoofdstuk 4 Stimulering doelgroepen	23
4.1 Mensen met een functiebeperking	23
4.1.1 Sportdeelname	23
4.1.2 Subsidies	23
4.1.3 Regionalisering	23
4.1.4 Sportinstuif	23
4.1.5 Activiteiten na 2007	24
4.2 Allochtonen	25
4.2.1 Huidige situatie	25
4.2.2 Activiteiten na 2007	25
4.3 Ouderen	26
4.3.1 Sportparticipatie	26
4.3.2 Wijk in beweging	26
4.3.3 Aanbod	26
4.3.4 Activiteiten na 2007	26
4.4 Jeugd	28
4.4.1 Jongste kinderen	28
4.4.2 Uitval	28
4.4.3 Speelvoorzieningen	28
4.4.4 Sport op school	29
4.4.5 Activiteiten na 2007	29
4.5 Onderwijs	30
4.5.1 Vakleerkrachten	30
4.5.2 Brede school	31
4.5.3 Schoolsport	32
4.5.4 Activiteiten na 2007	32

Hoofdstuk	Pagina
Hoofdstuk 5 Voorzieningen	33
5.1 Faciliteiten	33
5.1.1 Sportterreinen	33
5.1.2 Accommodatie-eisen	33
5.1.3 Gymzalen	34
5.1.4 Zalenproblematiek	34
5.1.5 Knelpunten	35
5.1.6 Infrastructuur	35
5.1.7 Activiteiten na 2007	35
5.2 Tarieven	37
5.2.1 Criteria	37
5.2.2 Activiteiten na 2007	37
5.3 Privatisering	38
5.3.1 Situatie in Wijk bij Duurstede	38
5.3.2 Activiteiten na 2007	38
Hoofdstuk 6 Flankerend sportbeleid	39
Hoofdstuk 7 Controle en evaluatie	40
Hoofdstuk 8 Overzicht activiteiten	41
8.1 Activiteiten in de Breedtesport	41
8.2 Stimulering doelgroepen	43
8.3 Voorzieningen en accommodaties	44
8.4 Activiteiten uit andere beleidsgebieden	45
Hoofdstuk 9 Conclusie	46
Geraadpleegde literatuur	47

Bijlagen		Pagina
Bijlage 1	Het belang van sport	48
1.1	Waarom sporten	48
1.2	De invloed van sport	48
1.3	Sociale bijdrage	48
1.4	Economische bijdrage	49
1.5	Raakvlakken met andere beleidsgebieden	49
Bijlage 2	Externe analyse	50
2.1	Demografische ontwikkelingen	50
2.2	Economische ontwikkelingen	52
2.3	Sociaal-culturele ontwikkelingen	54
2.4	Technologische ontwikkelingen	55
2.5	Ecologische ontwikkelingen	56
2.6	Politiek-juridische ontwikkelingen	56
Bijlage 3	Huidige situatie Wijk bij Duurstede	57
3.1	Bevolking	57
3.2	Gedrag volwassenen	58
3.3	Gedrag jeugd	58
3.4	Sportaantallen verenigingen	59
3.5	Accommodaties	59
3.6	Financiering	62
3.7	Tevredenheid verenigingen	63
Bijlage 4	Sportgedrag en overgewicht jeugd	64
4.1	Sportparticipatie basisonderwijs	64
4.2	Sportparticipatie voortgezet onderwijs, klas 2	65
4.3	Overgewicht	65
4.4	Regionaal onderzoek	66
4.5	Overzicht bevindingen	66
Bijlage 5	Uitkomsten enquête	67
5.1	Ledenaantal	67
5.2	Doelgroepen	67
5.3	Financiële situatie	67
5.4	Kader en vrijwilligers	68
5.5	Accommodaties	68
5.6	Samenwerkingsverbanden	69
5.7	Rol van de gemeente	69
Bijlage 6	Ideale situatie	70
6.1	Sportparticipatie	70
6.2	De leden	70
6.3	Sportaanbod	71

Bijlagen **Pagina**

Bijlage 7	Knelpunten en ontwikkelingen	72
7.1	Accommodaties	72
7.2	Weinig vrijwilligers	73
7.3	Andere indeling tijd	73
7.4	Vergrijzing	73
7.5	Ontgroening	73
7.6	Privatisering	73
7.7	Sociaal maatschappelijk belang	74
7.8	Digitalisering	74
7.9	Subsidieregeling	74
Bijlage 8	Procesbeschrijving	75
8.1	Enquêtes	75
8.2	Intern proces	75
8.3	Informatiebijeenkomsten	75
8.4	College van B&W	76
8.5	Ter inzage legging	76
8.6	Publicatie	76

Inleiding

De afgelopen jaren vonden er tal van maatschappelijke ontwikkelingen plaats die van invloed zijn op het gedrag van sportaanbieders en van individuele sporters. Door middel van het opstellen van een sportnota spelen wij op deze ontwikkelingen in. In deze sportnota vindt u de kaders waarbinnen toekomstige situaties worden getoetst.

In 1995 is de laatste sportnota, 'Sportief sportend Wijk in 2000', voor de gemeente Wijk bij Duurstede opgesteld. Deze sportnota dateert van voor de gemeentelijke herinrichting met Cothen en Langbroek. Hierin stonden vijf speerpunten centraal:

1. Huidig aantal sporters handhaven en zo mogelijk vergroten;
2. Accent verschuiven naar recreatief vrijblijvend sporten;
3. Effectief en efficiënt omgaan met de beschikbare financiële middelen;
4. Vergroten van eigen verantwoordelijkheid van verenigingen;
5. Verbetering van accommodaties.

In de startnotitie sportbeleid die in augustus 2003 is opgesteld, is een eerste aanzet gedaan om de bestaande sportnota te vervangen. Een belangrijke reden hiervoor was om meer samenhang aan te brengen tussen de verschillende beleidsterreinen. Op dat moment zijn er geen concrete doelstellingen geformuleerd, maar wel zijn er vijf uitgangspunten opgesteld voor het sportbeleid. Het gaat om de volgende vijf uitgangspunten:

1. Stimulering deelname aan sportactiviteiten door jeugd, ouderen, mensen met een functiebeperking en allochtonen;
2. Integratie van deze doelgroepen in de reguliere sport;
3. Het uitbreiden, in stand houden en verbeteren van de sportaccommodaties;
4. Versterking van de verenigingsstructuren;
5. Verhogen van de kwaliteit van vrijwilligers in de sport.

Zowel de sportnota 'Sportief sportend Wijk in 2000' als de startnotitie sportbeleid hebben als uitgangspunt gediend bij het opstellen van deze sportnota. Aan de hand van deze rapporten is een eerste opzet gemaakt voor de nieuwe sportnota. Tevens zijn wij verder gaan zoeken naar meer en andere relevante informatie. De ontwikkelingen die spelen in Nederland als geheel zijn van invloed op het te voeren beleid. Vooral keken wij bij de analyse echter naar de ontwikkelingen die zich binnen de gemeente Wijk bij Duurstede afspelen.

Er is altijd een verschil tussen de huidige situatie en een ideale situatie waarin alle partijen tevreden zijn. Om inzicht te krijgen in de wensen en behoeften van sportaanbieders is een enquête naar hen verstuurd. Op deze manier konden zij hun knelpunten kenbaar maken.

Het is belangrijk de sportnota te laten aansluiten bij andere deelnota's. Ook nieuwe trends in de samenleving, een verandering in omvang en samenstelling van de bevolking, gegevens over sport- en beweeggedrag zijn allen gegevens waarvan het noodzakelijk is inzicht in te hebben. Via internet, diverse gesprekspartners en enkele onderzoeken kregen wij inzicht in deze informatie.

Nadat al deze informatie beschikbaar was, konden wij deze nieuwe gegevens verwerken. Uiteindelijk resulteerde dit een concept sportnota. Dit concept is naar de volgende, op sportgebied belangrijke, instanties in de gemeente gestuurd:

- Sportraad;
- Projectgroep Herstructurering Mariënhoeve;
- Stichting Integratie Gehandicapten Wijk bij Duurstede;
- Vrijwilligerssteunpunt;
- Stichting Mariënhoeve West.

Wij hebben deze instanties gevraagd op het concept te reageren. De reacties die wij kregen zijn verwerkt in een nieuwe versie van de sportnota.

In de analyses (zie bijlagen) worden enkele kerngegevens met betrekking tot sport en Wijk bij Duurstede benoemd. Uit de analyse blijkt een huidige situatie en een ideale situatie, waartussen verschillen bestaan. De verschillen, hier knelpunten genoemd, worden in bijlage zeven beschreven. Uiteindelijk resulteerde dit in het opstellen van een hoofddoelstelling en een aantal subdoelstellingen dat met deze sportnota moet worden bewerkstelligd. Aan de hand van deze doelstellingen is een beleid ontwikkeld met betrekking tot drie hoofdgroepen (Verenigingsondersteuning, Stimulering van doelgroepen en verbetering van Voorzieningen) dat u kunt lezen in de hoofdstukken drie tot en met vijf. In hoofdstuk zes leest u waarom het wenselijk is dat er een flankerend sportbeleid komt en de controle en evaluatie komt in hoofdstuk zeven ter sprake. Hoofdstuk acht bevat een overzicht van de activiteiten en de belangrijkste bevindingen zijn samengevat in een conclusie.

Vooraf aan deze sportnota willen we u nog een leuk en interessant feit meegeven:

Om met sporten één kilo per week af te vallen, moet u 7.000 kilocalorieën (kcal) éxtra verbranden. Als u 80 kilo weegt, komen die 7.000 kilocalorieën overeen met bijvoorbeeld:

- Ruim 8 uur hardlopen met een snelheid van 10 kilometer per uur;
- Ruim 10 uur fietsen met middelmatige intensiteit;
- Ruim 13 uur aerobic;
- Ruim 14 uur fitness;
- Ruim 35 uur rustig wandelen.

Wat minder en gezonder eten kan het volgende opleveren:

- 2 handjes pinda's leveren 240 kcal;
- 1 stukje rookworst van een ons is 320 kcal;
- 1 punt kwarktaart is 265 kcal;
- 1 reep (mars, snickers) is 250 kcal.

Een combinatie van meer lichaamsbeweging en minder ongezonde dingen eten werkt het best. Als u iedere dag 500 kcal minder eet dan voorheen en bijvoorbeeld twee uur per week (meer) gaat sporten, is het over het algemeen heel goed mogelijk om in een maand tijd twee tot drie kilo lichaamsgewicht te verliezen.

Leeswijzer

Zoals u heeft kunnen lezen, is het beleid gericht op drie hoofdgroepen: breedtesport, stimulering bijzondere doelgroepen en voorzieningen. Deze groepen zijn ondergebracht in aparte hoofdstukken.

Ieder hoofdstuk behandelt de activiteiten en/of handelingen die ten aanzien van specifieke deelonderwerpen worden uitgevoerd. Elk deelonderwerp begint met één of meerdere doelstellingen die door middel van de activiteiten moeten worden bereikt. Er is onderscheid aangebracht tussen activiteiten die op dit moment al plaatsvinden en tussen nieuwe activiteiten. Dit verschil vertaalt zich in activiteiten waarvoor *bestaand* geld wordt gebruikt, en activiteiten waarvoor *nieuw* geld moet worden vrijgemaakt.

Elk deelonderwerp sluit af met een opsomming van de werkzaamheden die tijdens de looptijd van deze sportnota worden uitgevoerd. Deze zijn vervolgens samengevat in een tabel, waarin duidelijk zichtbaar is welke activiteiten voortzetting van het huidige beleid zijn en welke nieuw zijn. In deze tabel staat tevens een verwijzing naar hoofdstuk acht, indien er een concrete actie is gepland.

Hoofdstuk acht is namelijk het totaaloverzicht van alle activiteiten met de bijbehorende kosten. Hetzelfde onderscheid naar de drie hoofdgroepen is in dit overzicht toegepast. In dit overzicht is tevens een terugverwijzing opgenomen naar de paragraaf waarin de activiteit nader wordt verklaard.

Hoofdstuk 1 Uitgangssituatie

Binnen de gemeente Wijk bij Duurstede zijn tal van ontwikkelingen gaande. Om hierop in te spelen zijn kaders en het beleid opgesteld ten aanzien van uiteenlopende groepen en zaken. Binnen deze kaders kunnen toekomstige situaties worden getoetst. De kaders passen binnen de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO); een nieuwe wet die vermoedelijk per 1 januari 2007 in werking treedt. Deze wet vervangt de huidige Welzijnswet, die de grondslag vormde voor het huidige sportbeleid.

In de WMO zijn negen prestatievelden opgenomen, op basis waarvan de gemeente beleid moet formuleren. Het sportbeleid heeft een relatie met de verschillende prestatievelden die gericht zijn op het bevorderen van de sociale samenhang, op gerichte ondersteuning van jongeren, informatievoorziening, het ondersteunen van vrijwilligers en het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijk verkeer door kwetsbare groepen. Deze aspecten komen terug in de sportnota.

Vaak is een financieel spanningsveld aanwezig, omdat enerzijds meer middelen gevraagd worden en anderzijds minder middelen te verdelen zijn. Verbetering van de effectiviteit en efficiëntie, van zowel de gemeente als de sportaanbieders, zal een bijdrage leveren aan de kwaliteit en kwantiteit van sportvoorzieningen en evenementen. Het is de taak van de gemeente om het beschikbare budget weloverwogen te verdelen. De gemeente overweegt de verschillende alternatieven en kent geld toe aan die projecten die zij gezien de doelstellingen het meest van belang acht.

Hoofdstuk 2 Doelstellingen

Met de nieuwe sportnota wordt het beleid voor de komende jaren bepaald. Dit beleid moet leiden tot een aantal gevolgen. Er is onderscheid gemaakt in een missie, hoofddoelstelling en enkele subdoelen die met het te voeren beleid moeten worden gerealiseerd.

2.1 Missie

De missie van het gemeentelijk sportbeleid van de gemeente Wijk bij Duurstede is dat sport, spel en bewegen bijdragen aan gezonde en leefbare kernen, het bevorderen van het welbevinden van burgers en het stimuleren van de sociale bindingen. Dit buiten het feit dat sport voor de meeste mensen gewoon leuk is. Dit punt zal dan ook niet verder uitgediept worden.

Het beleid is er gericht op om te bereiken dat mensen voor hun gezondheid meer gaan sporten en bewegen. De gemeente wil dat de keuze voor een gezonde en actieve leefstijl de logische keuze van de burger zelf wordt. Voor zover belanghebbende groepen daartoe zelf niet in staat zijn, zorgt de gemeente voor voldoende en kwalitatief goede sportaccommodaties. Dit zal in overleg met de betrokken partijen gebeuren. Wel worden hierbij randvoorwaarden gesteld. Op deze wijze draagt het gemeentelijk sportbeleid bij aan een leefbare gemeente, waarin iedereen mee kan doen aan activiteiten op het gebied van sport en bewegen.

2.2 Hoofddoelstellingen

De doelstellingen, zoals deze zijn beschreven in de startnotitie zijn kwalitatief van aard. Deze worden aangeduid als hoofddoelstellingen in het te voeren beleid. De gemeente Wijk bij Duurstede streeft de volgende hoofddoelstellingen na:

A. *Breedtesport, Versterking van de verenigingsstructuren (hoofdstuk 3):*

Verenigingen staan of vallen met de beschikbaarheid van voldoende en kwalitatief goede vrijwilligers. Weliswaar ligt het kennisniveau bij het gros van de vrijwilligers hoog, toch is er vaak een tekort aan specifieke verenigingsdeskundigheid. Het merendeel van de verenigingen hebben geen beleidsplan waarin de toekomstvisie is opgenomen voor de vereniging. Het ontbreken hiervan bemoeilijkt het voor een vereniging om langs een gestructureerd pad te leiden naar een gezonde toekomst. In de meeste gevallen hoeft dit niet tot problemen te leiden door de meestal flexibele instellingen van de verenigingsbesturen waardoor noodzakelijke aanpassingen snel worden doorgevoerd.

B. *Breedtesport, Verhogen kwaliteit vrijwilligers in de sport (hoofdstuk 3).*

Kadercursussen voor voorzitters, penningmeester en secretarissen hebben in het verleden hun nut al bewezen. Cursorische activiteiten voor begeleiders in de sport kunnen de opvang van jeugd binnen de verenigingen op een hoger niveau brengen. Het is niet de verwachting dat dit resulteert in betere sporters maar wel in een verhoogde belangstelling voor een bepaalde sport of activiteit.

C. *Stimulering doelgroepen, deelname aan sportactiviteiten (hoofdstuk 4):*

1. Jeugd; deelname van jeugd aan sportactiviteiten moet blijvend gestimuleerd worden. Uit onderzoek is gebleken dat de participatie in de gemeente lager is dan in de omliggende gemeenten. De jeugd vormt de basis van iedere sportvereniging. Deelname van jeugd aan sportactiviteiten draagt bij aan een gezondere samenleving zowel van lichaam als van geest.

2. Ouderen; kunnen tot op hoge leeftijd deelnemen aan sportactiviteiten mits de sport voor hen makkelijk toegankelijk is. Ook kunnen ouderen van grote betekenis zijn bij de opvang en begeleiding van de jeugdige sporters. Tevens kan deze groep een taak vervullen in het bestuurlijke werk van een vereniging.
3. Personen met een functiebeperking; Deze groep is te vaak aangewezen op activiteiten die specifiek voor hun wordt georganiseerd. Op zich is hier niets mis mee als de betreffende persoon daar zelf voor kan kiezen. Voor de integratiebevordering is het wenselijk dat de verenigingen faciliteiten beschikbaar stellen en krijgen om ook personen uit deze groepen op te vangen.
4. Allochtonen; Deze groep is vanuit cultureel oogpunt niet of minder gewend om binnen sportverenigingen sport te beoefenen. De actieve, allochtone sporter heeft veelal de weg gevonden naar de, in de meeste gevallen, voetbalvereniging. Dit vraagt wel om een specifieke benadering vanuit de eigen cultuur om de sportdeelname te stimuleren. Deze groep wil wel sporten maar niet onder het regime van een vereniging. Het is daarom noodzakelijk om deze groep te informeren over de mogelijkheden die er zijn. Het aantal allochtone sportbestuurder is sterk ondervertegenwoordigd. De bevordering hiervan is een aandachtspunt.

D. Stimulering doelgroepen, Integratie in de reguliere sport (hoofdstuk 4):

De groepen zoals deze onder A 1 t/m 4 zijn genoemd moeten integreren in de bestaande voorzieningen. Op deze wijze kan gestreefd worden naar een harmonieuze en volwaardige sportcultuur in onze gemeente. Hierbij kan gedacht worden dat bij een vereniging jeugd, ouderen, mensen met een functiebeperking en allochtonen samen sporten en voor elkaar activiteiten ontwikkelen.

E. Voorzieningen, Het uitbreiden, in stand houden en verbeteren van de sportaccommodaties (hoofdstuk 5):

Het aanbod van sportactiviteiten in de gemeente is erg divers. Dit heeft als gevolg dat er een grote verscheidenheid is aan sportaccommodaties. Een ander gevolg is dat de binnensportaccommodatie zodanig bezet zijn dat er geen ruimte is voor uitbreiding van verenigingsactiviteiten. Op de daguren is er bijvoorbeeld geen, of zeer beperkt, ruimte om nieuwe activiteiten te starten. Met name aan aspecten van ouderensport kan moeilijk vorm worden gegeven. In vergelijking met andere gemeenten van dezelfde grootte heeft de gemeente Wijk bij Duurstede weinig gymzalen. Hierdoor worden de grote sportzalen extra belast en is er vrijwel geen ruimte voor uitbreiding van activiteiten.

2.3 Meetbare doelstellingen

Kwantitatief heeft dat tot de volgende doelen geleid, die na afloop van de periode tot 2010 objectief meetbaar zijn (zie bijlage 3.2, 3.3 en 3.4 voor de huidige cijfers):

1. Nastreven van een percentage van 50% volwassen sportbeoefenaars (25-55 jaar) dat aan de beweegnorm voldoet;
2. Een percentage van 15% van de volwassen bevolking dat aan de fitheidsnorm voldoet;
3. Nastreven dat 88% van de kinderen op het basisonderwijs aan sport doet;
4. Nastreven dat 85% van de kinderen op het voortgezet onderwijs aan sport doet;
5. Een verhoging van de ledenaantallen van sportverenigingen met minimaal 10%.

Hoofdstuk 3 Verenigingsondersteuning

3.1 Breedtesport

Doelstellingen

- Nastreven van een percentage van 50% volwassen sportbeoefenaars dat aan de beweegnorm voldoet;
- Een percentage van 15% van de volwassen bevolking dat aan de fitheidsnorm voldoet.

Wat is breedtesport

Activiteiten binnen en buiten verenigingsverband waaraan belangrijke waarden aan verbonden kunnen worden door ieder individu. Gezondheid, ontwikkeling en ontplooiing, zowel op het mentale als fysieke vlak. Maar ook de ontspanning en de ultieme inspanning die nodig is voor het presteren kunnen als een belangrijke waarde van sport gezien worden. In maatschappelijk perspectief is sport het middel om mensen actiever te maken en meer te laten participeren in de samenleving. Een laagdrempelig en toegankelijk sportaanbod is een belangrijke bijdrage aan de sociale kwaliteit van de samenleving.

Echter zonder breedtesport zal er nooit topsport zijn. Iedere topsporter begint op een lager niveau dan waar hij/zij eindigt. Breedtesporters kunnen veel plezier ontleen aan de topsport. Een groot deel van de sportbeoefenaars ervaart echter in hun sportbeoefening nauwelijks een relatie met de topsport. Breedtesport is een belangrijk speerpunt van de gemeente.

3.1.1 Huidige situatie

In het kader van de breedtesport initieert de gemeente Wijk bij Duurstede enkele projecten en enkele activiteiten van verenigingen worden ondersteund door middel van subsidie en kennis, zodat de inwoners van de gemeente worden gestimuleerd om te sporten en bewegen. Daarnaast is Sportservice Midden-Nederland een belangrijke partner van de gemeente. De gemeente huurt bij hen een verenigingsconsulent in voor anderhalve dag per week. Deze verenigingsconsulent stimuleert, organiseert en coördineert de gewenste activiteiten. De 'doelgroepeigenaar' (onderwijs of welzijn) brengt de doelgroep op de hoogte en geeft aan op welke wijze het aanbod het beste bij de doelgroep aansluit. De sportvereniging of sportschool levert de sportleider en eventueel de accommodatie en materialen.

Breedtesport wordt op vele andere manieren ondersteund. Veel sportverenigingen krijgen ondersteuning vanuit de gemeente. Er is een steunpunt voor vrijwilligers, er wordt beleid gevoerd om verschillende doelgroepen te laten sporten, de gemeente zorgt voor voldoende mogelijkheden om te sporten, er worden activiteiten georganiseerd etc. Deze onderdelen van de breedtesport worden in de komende paragrafen apart behandeld.

3.1.2 Activiteiten na 2007

Versterking van de sportinfrastructuur is randvoorwaarde om de bijdrage van de sport te verhogen. Het realiseren van dwarsverbanden is gewenst om doelgroep en sportaanbod op elkaar te laten aansluiten. Door de kwaliteit van het aanbod te verbeteren op aspecten als gezondheid, sportiviteit en respect, klantgerichtheid op doelgroepen als jeugd, ouderen en mensen met een functiebeperking, wordt de maatschappelijke waarde van sport beter benut. Daarnaast zijn er bepaalde doelgroepen, die niet of onvoldoende bereikt worden door het huidige sportaanbod. Zij moeten nog gaan sporten en of bewegen. Het is gewenst om hen in samenspraak met en vanuit de behoefte van de doelgroep een specifiek sportaanbod te doen. Dit betreft niet alleen een aanbod in verenigingsverband, maar ook bijvoorbeeld via particuliere instellingen of via openbare voorzieningen. Hierbij is het van het allergrootste belang dat de voorzieningen ook toegankelijk zijn voor iedereen. Het aspect Bereikbaarheid, Toegankelijkheid en Bruikbaarheid (BTB) is in dit kader bijzonder belangrijk. Nieuwe accommodatie, en verbouw van bestaande accommodaties, zullen hieraan getoetst moeten worden. In overleg met de opdrachtgever tot (ver)bouw van de accommodatie zal hier aandacht aan gegeven worden

Concreet worden er dus projecten gestart die aansluiten bij de behoeften van specifieke doelgroepen. Sommige activiteiten start de gemeente zelf, andere activiteiten worden door verenigingen georganiseerd en sommige activiteiten zullen via samenwerking tussen diverse instanties opgezet worden. Verenigingsactiviteiten die de gemeente belangrijk acht, worden ondersteund via subsidies en kennis. De verenigingsconsulent houdt zich hier tot 2008 vooral mee bezig. Vanaf 2008 is hij daarom nog steeds nodig om de gewenste activiteiten te stimuleren, organiseren en coördineren.

Voortzetting bestaande activiteiten	Nieuwe activiteiten	Zie §
Voldoende en kwalitatief goede voorzieningen verzorgen.		8.3
Ondersteunen en uitvoeren van activiteiten.		8.1
Inhuren verenigingsconsulent: voortzetten met eigen middelen.		8.1
	Kwaliteit van het huidige aanbod verbeteren op aspecten als gezondheid en participatie.	

3.2 Verenigingsondersteuning

Doelstellingen

- Effectiever en efficiënter functioneren van de sportverenigingen;
- Groei van het ledenaantal van de sportverenigingen met 10%.

3.2.1 Verenigingsconsulent

Er is een verenigingsconsulent aangesteld die de verenigingen actief voor gesprekken benadert. De consulent is ook betrokken bij de organisatie van breedtesportprojecten. Uitgangspunt is de situatie van de vereniging en de wijze waarop de vereniging kan participeren in de verschillende gemeentelijke breedtesportprojecten. Vervolgens ondersteunt de consulent de vereniging zodat zij beter toegerust is om deel te nemen aan de projecten. Het Vrijwilligerssteunpunt is het eerste aanspreekpunt (helpdesk) voor vragen van verenigingen, voor specifiekere vragen zal het Steunpunt de verenigingen doorverwijzen naar de verenigingsconsulent. De activiteiten zijn erop gericht het beleid, beheer en de organisatiestructuur van de sportverenigingen beter te laten functioneren. De ondersteuning legt daarin een accent op de optimalisering van het maatschappelijk belang van de vereniging en de samenwerking met haar omgeving.

Momenteel is verenigingsondersteuning onderdeel van een breedtesportproject. Dit breedtesportproject loopt af in 2007. Verenigingsondersteuning moet echter continu blijven bestaan en dus worden voortgezet na 2007.

3.2.2 Sportraad

Sinds enige tijd is een sportraad in het leven geroepen, waarin vijf binnensportverenigingen vertegenwoordigd zijn. Zowel de sportverenigingen als de gemeentelijke politiek hebben in de diverse overlegsituaties aangegeven dat er behoefte is aan een sportraad. Verenigingsbestuurders hebben aangegeven dat zij willen meepraten over nieuwe ontwikkelingen zoals de sportnota, subsidiebeleid en accommodatiezaken. Daarnaast willen de verenigingen graag als gesprekspartner van de gemeente worden gezien voor informatie-uitwisseling. In 2004 zijn de eerste besprekingen gehouden waarbij begeleiding vanuit het Vrijwilligerssteunpunt is ingeschakeld. Alle verenigingen kunnen participeren in deze sportraad. De sportraad zorgt ervoor dat:

- de sportverenigingen meer samenwerken en bestuurders elkaar weten te vinden;
- de samenwerking tussen sportverenigingen en andere werkvelden verbetert;
- de communicatie tussen gemeente en sportverenigingen verbetert.

Door middel van deze sportraad komen sportverenigingen vaker met elkaar in contact. Deze sportraad dient voor de gemeente als overlegorgaan over zaken als breedtesportprojecten en gemeentelijk beleid aangaande sport evenals sportoverstijgende onderwerpen als Brede School, recreatie en vrijwilligerswerkbeleid. De gemeente streeft naar een minimale deelname van 15 verenigingen in de sportraad.

Er komt vanuit de sportraad samenwerking tot stand met scholen, 't Wijkhuis en het project Wijk in Beweging voor 55-plussers. De taken van het Vrijwilligersteunpunt en de sportconsulent op dit gebied zijn als volgt:

- Het bijwonen van overleggen met de sportraad;
- Het in contact brengen van de sportraad met de andere werkgebieden;
- Onderwerpen ter advies aan de sportraad voorleggen.

3.2.3 Sportservice Midden-Nederland

Sportservice Midden-Nederland verzorgt informatiebijeenkomsten, trajectondersteuning en scholing voor de verenigingen. Trajectondersteuning is individuele ondersteuning van een vereniging bij beleidsontwikkeling en beleidsimplementatie. Deze ondersteuning gebeurt in samenwerking met, en zo mogelijk met cofinanciering van, de sportbond. Sportservice Midden-Nederland draagt zorg voor de contacten met de bond en de gemeente. Daarnaast levert Sportservice Midden-Nederland ieder kwartaal een nieuwsbrief aan met actuele informatie over verenigingsondersteuning. Deze wordt zowel digitaal als gedrukt verspreid. Naast de ondersteuning vanuit de gemeente en Sportservice Midden-Nederland kunnen de verenigingen ondersteuning vanuit sportbonden, de Kennisbank, het Vrijwilligerssteunpunt, de sportraad en het NOC*NSF vragen.

In samenwerking met het Vrijwilligerssteunpunt worden workshops en thema-avonden georganiseerd. Naast het bieden van lokale thema- en informatieavonden worden bij alle verenigingen uit de gemeente Wijk bij Duurstede de regionale sportcongressen van Sportservice Midden Nederland actief onder de aandacht gebracht.

3.2.4 Overige activiteiten

De sportaanbieders krijgen de kans zich aan de bewoners van de gemeente Wijk bij Duurstede te presenteren tijdens de sportmarkt. Tijdens deze sportmarkt houden enkele verenigingen tevens demonstraties. Sportstimulering voor specifieke doelgroepen wordt gericht naar de betreffende doelgroepen gepromoot. Bij sportaanbieders worden elk jaar de gegevens voor de nieuwe beweegwijzer opgevraagd en geactualiseerd. Het overzicht van het sportaanbod wordt gebundeld in de sportwijzer en die wordt in gedrukte vorm verspreid.

3.2.5 Activiteiten na 2007

Verenigingen vragen informatie over het gemeentelijk sportbeleid en hebben behoefte aan overleg. Overleg tussen verenigingen en de gemeente krijgt een structureel karakter. Zo kan er meer en beter afgestemd worden op diverse ontwikkelingen. Ook kunnen gezamenlijke activiteiten worden opgezet op het gebied van informatie-uitwisseling. De sportraad speelt een belangrijke rol bij overleg en zij speelt een grote rol bij de invulling van de bestedingen.

De verenigingsconsulent blijft noodzakelijk om gezamenlijk met verenigingen activiteiten op te zetten. Hij organiseert ook informatiebijeenkomsten, trajectondersteuning en scholing voor de verenigingen. Daarnaast ontwikkelt hij een nieuwsbrief en er komt informatie op de website van de gemeente. Verder ontwikkelt de verenigingsconsulent jaarlijks een beweegwijzer waarin het aanbod van alle sportverenigingen is opgenomen. Ten slotte wordt om het jaar een sportmarkt georganiseerd, waar de verenigingsconsulent een belangrijk aandeel in heeft.

Sportservice Midden-Nederland biedt verenigingen de kans om een digitale clubscan uit te voeren. Het doel hiervan is versterking van de draagkracht van de verenigingen met specifieke aandacht voor efficiëntie en effectiviteit van de bedrijfsvoering. Dit zal gebeuren doordat:

- de zelfredzaamheid en daadkracht van de verenigingen toeneemt;
- de samenwerking van verenigingen met hun omgeving toeneemt;
- het maatschappelijke rendement van de verenigingen toeneemt.

Verenigingen kunnen via internet een clubscan uitvoeren. Aan de hand van die scan ontvangen zij per e-mail een adviesrapport. Ongeveer tien verenigingen worden hierna bezocht door de verenigingsconsulent, die in de gesprekken advies geeft over mogelijke verbetering in het beleid van de verenigingen. Voor specialistische vraagstukken als wet- en regelgeving, sponsoring, communicatie en financiën worden specialisten ingezet vanuit Sportservice Midden-Nederland. De ondersteuning van een sportvereniging bij de verbetering van hun beleid (b.v. jeugd of vrijwilligers) gebeurt in overleg met de betreffende sportbond en zo mogelijk met gebruikmaking van de kennis, menskracht en middelen van de bond.

Gewenste resultaat van de clubscan

1. Tien verenigingen voeren de clubscan uit. Met deze tien en vijf andere verenigingen worden adviesgesprekken gevoerd. Dit met het doel de zelfredzaamheid en daadkracht van de verenigingen te verhogen;
2. Minimaal één vereniging stelt voor de continuïteit van de organisatie nieuw beleid op en implementeert dat. Hierdoor neemt de zelfredzaamheid en de daadkracht van de vereniging toe;
3. Minimaal tien verenigingen nemen deel aan tenminste twee thema-avonden. Ook dit draagt bij en de zelfredzaamheid en daadkracht van de verenigingen;
4. Zeven verenigingen participeren in breedtesportprojecten voor doelgroepen. De samenwerking van deze verenigingen met hun omgeving neemt toe;
5. Eén vereniging ontwikkelt voor nieuwe doelgroepen aanbod en beleid. Het maatschappelijk rendement van de vereniging neemt toe.

Voortzetting bestaande activiteiten	Nieuwe activiteiten	Zie §
Verenigingsconsulent inhuren, voortzetten met eigen middelen.		8.1
Structureel overleg tussen de gemeente en de sportraad.		8.1
Samenwerking met Sportservice Midden-Nederland.		
Sportmarkt organiseren, één keer per twee jaar.		8.1
	Clubscan aanbieden.	

3.3 Vrijwillige inzet

Doelstelling

- Het besturen en functioneren van de verenigingen verbeteren.

Vele bestuursfuncties en ondersteunende functies in de sportverenigingen worden door vrijwilligers vervuld. Ook functies als trainer en scheidsrechter worden vaak op vrijwillige basis ingevuld. Om vrijwilligerswerk aantrekkelijker te maken is de maximale onbelastbare vrijwilligersvergoeding dit jaar verhoogd (zie bijlage 2.2).

3.3.1 Vrijwilligerssteunpunt

Door middel van extra activiteiten om nieuwe mensen te betrekken bij de verenigingen en deze te scholen in specifieke kaderfuncties (bestuurlijk, sporttechnisch en algemeen) kunnen de verenigingen kwalitatief groeien. Door betere deskundigheid van het sportkader wordt de opvang en begeleiding van (jeugd)leden en de participatie van de (jeugd)leden binnen de vereniging effectiever aangepakt. De gemeente acht voldoende en deskundige vrijwilligers dan ook van groot belang. Om verenigingen te ondersteunen bij hun vrijwilligersbeleid, is sinds maart 2004 in Wijk bij Duurstede het Vrijwilligerssteunpunt een feit. Haar doel is de vrijwilligersorganisaties met raad en daad terzijde staan op allerlei gebied, informatie te verspreiden, deskundigheidsbevordering aan te pakken, nieuwsbrieven te ontwikkelen en contacten tussen vrijwilligersorganisaties te bevorderen. Het Steunpunt is verder contactpersoon naar de Wijkse Vrijwilligers Vacaturebank en naar de Kennisbank.

3.3.2 Activiteiten na 2007

Het Vrijwilligerssteunpunt is en blijft een belangrijk orgaan in Wijk bij Duurstede. Dit blijkt ook uit het vrijwilligerswerkbeleid. De gemeente subsidieert het Steunpunt en reikt ieder jaar een vrijwilligersprijs uit. Voor 2006 en 2007 is een budgetovereenkomst afgesloten tussen de gemeente en het Steunpunt.

In het kader van scholing zal een cursus vrijwilligersbeleid worden aangeboden. Hieraan bestaat behoefte (onderzoek 2005/06) en dit biedt de kans aan te sluiten bij de ondersteuning van het vrijwilligersbeleid gemeentebreed. Scholing hoeft niet speciaal te gaan om sportgerelateerde onderwerpen. Ook algemene cursussen als schrijven van notulen en voorzittersfunctie, maar zeker ook vrijwilligersondersteuning en werving en behoud van vrijwilligers behoren tot de mogelijkheden.

Voortzetting bestaande activiteiten	Nieuwe activiteiten	Zie §
Vrijwilligerssteunpunt subsidiëren.		8.4
Uitreiken prijs aan vrijwilliger van het jaar.		
Scholing van vrijwilligers subsidiëren.		8.1

3.4 Regelgeving

Doelstelling

- Verminderen van de aanslag die regelgeving op verenigingsbestuur doet.

3.4.1 Wetten en regels

Er zijn enkele regels en wetten waar sportverenigingen zich aan moeten houden. Voorbeelden hiervan zijn de warenwet, de tabakswet en de drank- en horecawet. Goede en toegankelijke informatie over wetten en regels is van belang. De gemeente verleent onder andere gebruiksvergunningen en milieuvergunningen aan sportverenigingen. Al deze regelgeving werkt zeer belastend voor het bestuur van sportverenigingen. Het bestuur bestaat in de meeste gevallen uit vrijwilligers die onmogelijk deskundig kunnen zijn op elk gebied. Door deze extra belasting neemt de bereidheid af om vrijwilligerswerk te verrichten.

3.4.2 Toezicht

De centrale overheid werkt aan een efficiënter toezicht op de regels. Sportverenigingen krijgen bijvoorbeeld te maken met slechts één inspecteur voor alle regelingen. Daarnaast onderzoekt het kabinet momenteel of een keurmerk voor sportverenigingen mogelijk is, waardoor minder toezicht noodzakelijk is¹. De gemeente speelt een rol bij het toekennen van vergunningen en bij de naleving ervan. Goede informatievoorziening is dan ook een vereiste.

3.4.3 Activiteiten na 2007

De gemeente zal de komende jaren informatie verstrekken met betrekking tot regels en wetgeving. Daarnaast verleent de gemeente gebruiksvergunningen en milieuvergunningen aan sportverenigingen en controleert zij of de verenigingen de vergunningen naleven. Hierbij zal speciale aandacht gevraagd worden voor het houden van (ontruimings)oefeningen met alle groepen van gebruikers.

Voortzetting bestaande activiteiten	Nieuwe activiteiten	Zie §
Duidelijke informatieverschaffing aan de verenigingen.		
Verlenen van vergunningen		
	Controleren dat de regels worden nageleefd.	

¹ **Tijd voor sport bewegen, meedoen, presteren** – Ministerie van VWS, 2 september 2005, blz.32

3.5 Werkgelegenheid

Doelstelling

- Stimuleren van het inhuren van Sociale Werkvoorziening bij onderhoud sportvelden.

Mede door de privatisering is de werkgelegenheid in de sportsector de laatste jaren gestegen. Dit is ook een reden waarom de gemeente privatisering ondersteunt. Ook wordt er bij diverse sportverenigingen gebruikt gemaakt van personeel van de Sociale Werkvoorziening. Het doel van deze instantie is een doorstroom naar het reguliere bedrijfsleven te bevorderen. De gemeente steunt dit werk en zal dit aanbevelen in gesprekken met de verenigingen, hoewel de uiteindelijke keuze bij de verenigingen ligt.

Voortzetting bestaande activiteiten	Nieuwe activiteiten	Zie §
Stimuleren van het inhuren van personeel via de Sociale Werkvoorziening voor onderhoudswerken sportvelden.		

3.6 Topsport

Doelstelling

- Talentontwikkeling binnen verenigingen stimuleren.

3.6.1 Talentbegeleiding

In de sportieve samenleving zijn we trots op topsporters die goede prestaties leveren. De inzet en ambities van topsporters zijn een inspiratiebron voor velen. Talenten moeten daarom worden opgespoord, begeleid en verantwoord worden opgeleid.

In een gemeente op de schaal van Wijk bij Duurstede is het op voorhand ontwikkelen van topsportbeleid echter niet zinvol. Hiervoor zijn de accommodaties ontoereikend en is het huidige kader niet gewend om op topsportniveau te acteren. Het is te kostbaar en te ingrijpend om daar op voorhand in te voorzien.

Het is altijd mogelijk dat er opvallende prestaties worden geleverd. Dat kan zowel bij individuele sportbeoefening als sportbeoefening in teamverband. Het eigen beleid van de verenigingen is hierbij heel belangrijk: streeft de vereniging het hoogste niveau na en heerst er een prestatiesfeer, of vindt men prestaties minder belangrijk en heerst er puur een recreatieve sfeer. Indien blijkt dat er factoren aanwezig zijn die de verdere talentontwikkeling nadelig beïnvloeden of onmogelijk maken, zal de gemeente behulpzaam zijn bij het zoeken naar oplossingen.

Voortzetting bestaande activiteiten	Nieuwe activiteiten	Zie §
	Knelpunten wegnemen bij de begeleiding van talenten.	

3.7 Evenementen

Doelstelling

- Minimaal twee evenementen op het gebied van sport in Wijk bij Duurstede houden.

3.7.1 Subsidie

Voor evenementen die aansluiten bij het huidige beleid kan de gemeente een subsidie beschikbaar stellen. De gemeente Wijk bij Duurstede staat positief tegenover zulke initiatieven. De evenementen moeten zoveel mogelijk zelfstandig worden uitgevoerd. Wel moet veelvuldige terugkoppeling naar de gemeente plaatsvinden. Om sportief gedrag tijdens een evenement te bevorderen, wil de gemeente een beker voor de Fair Play prijs beschikbaar stellen. Niet elk evenement kan in aanmerking komen voor een subsidie. Een toernooi tussen leden onderling of waaraan verenigingen uit de regio meedoen komt niet in aanmerking voor subsidie.

3.7.2 Mogelijkheden

In de gemeente Wijk bij Duurstede zijn, op uitzonderingen na, niet de faciliteiten aanwezig om grootschalige evenementen op landelijk niveau te organiseren. De afmetingen en faciliteiten van sportaccommodaties zijn niet toereikend genoeg. Wel zijn er mogelijkheden om evenementen op de weg te organiseren. Hierbij kan gedacht worden aan een wielervedstrijd of een hardloopwedstrijd. Voor dit soort evenementen kan de gemeente een sponsorbijdrage leveren.

3.7.3 Verkiezingen

Elk jaar worden er verkiezingen gehouden die in relatie staan met het sportbeleid. Er wordt een sportverkiezing gehouden, waar de individuele sporters en de sportploegen van het jaar worden gekozen. Ook wordt er een prijs uitgereikt voor de vrijwilliger van het jaar.

3.7.4 Activiteiten na 2007

In de beleidsperiode beoordeelt de gemeente aanvragen voor de subsidiëring van evenementen volgens de nota evenementenbeleid. Aan de hand daarvan wordt de subsidie toegekend of afgewezen. De verkiezingen blijven jaarlijks op het programma en de gemeente looft de Fair Play prijs uit aan de sportiefste deelnemer van een evenement.

Voortzetting bestaande activiteiten	Nieuwe activiteiten	Zie §
Goede initiatieven stimuleren door middel van een sponsorbijdrage.		8.4
Verkiezing sporters van het jaar.		
Verkiezing vrijwilliger van het jaar.		
	Fair Play prijs beschikbaar stellen.	

3.8 Gedragscode

Doelstelling

- Goed imago van sportverenigingen in de gemeente Wijk bij Duurstede.

Sport is niet alleen maar goed en mooi. Op het sportveld wordt niet alleen fair play tentoongespreid, ontoelaatbare overtredingen komen regelmatig voor en scheidsrechters worden belaagd. Het publiek gaat zich ook te buiten aan scheldpartijen en vandalisme.

Dopinggebruik is een ander element van de sport dat grote zorg geeft. Het leidt tot competitievervalsing, maar daarnaast levert het een gezondheidsschade op voor de betreffende sporter. Het imago van een sport komt er ook door onder druk te staan.

3.8.1 Statistieken

Hieronder staan enkele cijfers die landelijk van toepassing zijn:

- Verenigingsbestuurders van teamsporten (75%) geven vaker aan dat onsportief gedrag een probleem is binnen hun tak van sport dan de bestuurders van individuele sporten (40%).
- Binnen vrijwel alle verenigingen wordt rondom wedstrijden wel eens gemopperd. Heftig protesteren komt bij bijna tweederde van de verenigingen voor en schelden/vloeken bij iets meer dan de helft van de verenigingen. Sarren/uitdagen/ intimideren scoort in vergelijking met de andere gedragingen ook hoog.
- 71 % van de verenigingsbestuurders (voornamelijk teamsporten) geeft aan dat ze graag zouden willen dat er iets binnen hun tak van sport wordt gedaan om sportief gedrag te bevorderen.²

3.8.2 Activiteiten na 2007

De bovenstaande voorbeelden hebben te maken met waarden en normen die in de sport moeten worden nageleefd. Sportiviteit en respect zijn essentiële begrippen in de sport en dragen bij aan een positieve sportbeoefening. Uit de enquêteresultaten blijkt dat verenigingen weinig te maken hebben met overlast van hun leden. Toch denkt de gemeente dat het goed is afspraken te maken en die vast te leggen in een gedragscode om sportief gedrag te bevorderen. Sportverenigingen en de gemeente zullen hierbij betrokken worden. In de toekomst kunnen de sportverenigingen zelf de code naleven.

Voortzetting bestaande activiteiten	Nieuwe activiteiten	Zie §
	Sportief en gezond gedrag bevorderen, door een eenduidige gedragscode voor iedere sporter op te stellen.	

² <http://www.sport.nl/boek.php3?artid=2032>

Hoofdstuk 4 Stimulering doelgroepen

4.1 Mensen met een functiebeperking

Doelstellingen

- Sportdeelname onder mensen met een functiebeperking vergroten;
- Mensen met een functiebeperking actief in de samenleving integreren;
- Gezondheid bevorderen van mensen met een functiebeperking.

4.1.1 Sportdeelname

Slechts een fractie van het aantal mensen met een functiebeperking neemt deel aan sportactiviteiten. Knelpunten hierbij zijn de bereikbaarheid, de toegankelijkheid en bruikbaarheid (BTB) van sportaccommodaties, het geringe aanbod voor deze groep en het beperkte aanbod van vrijwilligers/ondersteuners. De gemeente Wijk bij Duurstede probeert ook voor deze doelgroep een passend aanbod te verzorgen en dit naar hen te communiceren, zodat de sportdeelname onder deze groep wordt vergroot. Dit is ook in het kader van het project activering dat binnen de gemeente speelt.

4.1.2 Subsidies

De Gehandicapten Sport Vereniging (GSV) ontvangt jaarlijks een waarderingssubsidie van maximaal €6.800,- voor bekostiging van huur van een extra verwarmd zwembad. Sommige mensen met een functiebeperking hebben speciale voorzieningen nodig, zoals sportrolstoelen. Via de Wet Voorzieningen Gehandicapten kunnen mensen met een functiebeperking een bijdrage aanvragen via het CIZ voor het aanschaffen van bijvoorbeeld een sportrolstoel. Er wordt een geldbedrag uitgekeerd waarmee de aanvrager zelf een rolstoel kan aanschaffen.

4.1.3 Regionalisering

Er zijn enkele aanvragen binnengekomen van (ouders van) mensen met een functiebeperking die graag willen sporten. Het betreft zowel mensen met een verstandelijke beperking als mensen met een lichamelijke beperking. De behoefte van deze mensen loopt echter sterk uiteen. Het is onmogelijk om alle aangepaste takken van sport in één gemeente aan te bieden. Sportservice Midden-Nederland werkt aan regionalisering van aangepast sporten. Dit houdt in dat verschillende sporten in verschillende plaatsen op acceptabele reisafstand binnen de regio worden aangeboden. Het doel hiervan is dat iedereen met een beperking kan sporten naar zijn of haar eigen interesses en mogelijkheden.

4.1.4 Sportinstuif

Er is een werkgroep gestart die de mogelijkheden voor een gevarieerd sport- en spelaanbod binnen de gemeente onderzoekt. Het aanbod betreft een soort sportinstuif die waarschijnlijk in Langbroek zal plaatsvinden. Het project is bedoeld voor volwassenen met een verstandelijke beperking. Onder begeleiding kan op een verantwoorde en veilige manier worden gesport. De werkgroep verkeert momenteel in een inventarisatiefase, dus in de toekomst zal duidelijk worden of de activiteiten haalbaar zijn.

Op lokaal niveau is het moeilijk om andere sportactiviteiten specifiek voor mensen met een functiebeperking op te zetten en te continueren vanwege de organisatorische complexiteit, de kleinschaligheid en de beperkte inzet van vrijwilligers/ondersteuners. Het is bijvoorbeeld onmogelijk om een competitie voor rolstoelbasketbal op te zetten indien er slechts drie mensen met een functiebeperking zijn die hier behoefte aan hebben. Wel kan in dat geval een (deel van de) zaal beschikbaar worden gesteld waar mensen met een functiebeperking dan (wekelijks) kunnen basketballen.

4.1.5 Activiteiten na 2007

De gemeente is van mening dat er binnen Wijk bij Duurstede te weinig mensen met een functiebeperking zijn om, naast de Gehandicapten Sport Vereniging, aparte verenigingen voor mensen met een functiebeperking op te richten. Dit komt ook de integratie niet ten goede. Daarom is het praktischer om mensen met een functiebeperking deel te laten nemen aan sportactiviteiten die reguliere sportverenigingen aanbieden. Afhankelijk van de persoonlijke beperking moet er een specifieke aanbieding zijn binnen de sportvereniging. Omdat meesporten met de groep doorgaans niet mogelijk is vanwege lichamelijk of verstandelijke beperkingen. De verenigingen moeten voldoende faciliteiten hebben en de accommodatie moet goed bereikbaar, toegankelijk en bruikbaar zijn voor mensen met een functiebeperking. Drempels en draaihekjes die de toegang beletten, moeten worden aangepast. Mogelijk moeten er ook toiletten en douches worden aangepast. Verenigingen moeten gestimuleerd worden om mensen met een functiebeperking bij hen te laten sporten. De gemeente zal dit proberen te bereiken door een extra subsidie te verstrekken. Enkele sporten die goed door mensen met een functiebeperking kunnen worden beoefend zijn badminton, volleybal, basketbal, fietsen en zwemmen.

Sportservice Midden-Nederland werkt verder aan regionalisering van de sportmogelijkheden voor aangepast sporten. Indien blijkt dat de sportinstuif voor mensen met een verstandelijke beperking haalbaar is, wordt hiermee een start gemaakt. Daarnaast blijft de gemeente de Gehandicapten Sport Vereniging subsidiëren.

Voortzetting bestaande activiteiten	Nieuwe activiteiten	Zie §
Subsidiering van de Gehandicapten Sport Vereniging.		8.2
Mensen met een functiebeperking onderbrengen bij reguliere sportverenigingen door subsidieverstrekking.		8.1
	De sportvoorzieningen bereikbaar, toegankelijk en bruikbaar inrichten voor mensen met een functiebeperking.	8.3
	Sportinstuif voor mensen met een verstandelijke functiebeperking organiseren.	8.2

4.2 Allochtonen

Doelstellingen

- Integratie van allochtonen in de samenleving;
- Achterstand van allochtonen op het gebied van sporten en bewegen verminderen.

4.2.1 Huidige situatie

Sport biedt allochtonen veel mogelijkheden om zich een plaats in de samenleving te verwerven. Momenteel ligt de participatiegraad op het gebied van sport onder allochtonen ongeveer 10% lager dan onder autochtonen³. De bestaande sportinfrastructuur moet zich meer openstellen voor allochtone leden. Daarnaast moet de allochtone jeugd worden gestimuleerd om aan sport deel te nemen en samen met hun ouders actief in sportorganisaties te participeren.

De ervaring leert dat het zeer moeilijk is om allochtonen te bereiken en te motiveren om te gaan sporten. Daarnaast is het aantal allochtonen binnen de gemeente Wijk bij Duurstede onvoldoende groot om er een specifiek beleid op te voeren. Bovendien is een deel van de allochtonen al ondergebracht bij sportverenigingen en sportaanbieders. De sportverenigingen hebben een geschikt aanbod voor allochtonen, dus zij kunnen zich gewoon bij de huidige aanbieders aanmelden als lid.

4.2.2 Activiteiten na 2007

Om toch te proberen allochtonen beter te bereiken wordt gebruik gemaakt van de jongerenwerker die namens het Wijkhuis in contact komt met jongeren. Het Wijkhuis kan samen met deze jongeren en in overleg met de gemeente activiteiten opzetten waarmee allochtonen worden bereikt.

Voortzetting bestaande activiteiten	Nieuwe activiteiten	Zie §
	Allochtonen benaderen en betrekken bij sportactiviteiten, waardoor ze meer sporten en meer kader- en vrijwilligersfuncties zullen vervullen.	8.4
Stimuleren van niet-georganiseerde sport door de inrichting van buitenruimte.		

³ **Tijd voor sport bewegen, meedoen, presteren** – Ministerie van VWS, 2 september 2005, blz.6

4.3 Ouderen

Doelstellingen

- Ouderen zo lang mogelijk een actieve levensstijl te laten hebben;
- Het terugdringen van het percentage niet actieve inwoners boven de 55 jaar (met behulp van Wijk in beweging);
- Ouderen zo lang mogelijk actief in de samenleving te laten functioneren.

4.3.1 Sportparticipatie

Door de uitval van ouderen in de sport is er een laag percentage dat nog actief (binnen een vereniging) sport. Het aantal ouderen dat deelneemt aan sportactiviteiten ligt achter bij andere groepen⁴. Ook ouderen moeten echter actief deelnemer zijn en blijven, ook volgens de doelstellingen van het project activering, de ouderennota en het gezondheidsbeleid. Mede door de vergrijzing van de gemeente Wijk bij Duurstede is dit een belangrijke doelgroep. Het belang van bewegen voor ouderen is groot, want niet bewegen vergroot de kans op gezondheidsproblemen en valincidenten.

4.3.2 Wijk in beweging

Er heeft een inventarisatie plaatsgevonden bij sportaanbieders over hun aanbod voor 55-plussers. Dit aanbod is in de bewegwijzer verzameld. Om ouderen te stimuleren om te bewegen wordt nu jaarlijks een fitheidstest uitgevoerd. Hiervoor worden ongeveer 1.000 inwoners van 55 jaar en ouder geselecteerd en aangeschreven. Deze mensen kunnen meedoen aan een test die uitwijst hoe het met hun conditie en fitheid is gesteld. Ook inwoners die niet persoonlijk zijn aangeschreven, kunnen deelnemen aan de fitheidstest. Direct nadat de fitheidstest is afgenomen, krijgen de deelnemers een persoonlijk advies op basis van de behaalde resultaten. Het advies kan een doorverwijzing zijn naar het bestaande beweegaanbod voor 55-plussers in Wijk bij Duurstede, maar het advies kan ook zijn om binnen een aparte startersgroep mee te doen aan het introductieprogramma. De startersgroepen blijven voor het vervolgprogramma onder de vlag van de gemeente, maar het streven is de startersgroepen bij reguliere sportaanbieders onder te brengen. Binnen dit project Wijk in beweging wordt continu gekeken naar de participatie van sportverenigingen en andere aanbieders van beweegactiviteiten in het project. Dit vervolgtraject is een goed voorbeeld van aangepast sporten in een beschermde omgeving.

4.3.3 Aanbod

Er moet vanuit de sportverenigingen meer aandacht komen voor de groep ouderen. Ouderen hebben behoefte aan sport in zorgverband, onder begeleiding van medisch deskundigen. Het healthcentrum aan de Frankenweg bijvoorbeeld, dat in 2005 in Wijk bij Duurstede is geopend, verzorgt die medische begeleiding. Wel moet hierbij vermeld worden dat het een commerciële exploitant betreft. Ook non-profit instellingen moeten meer aandacht aan ouderen schenken.

Er moet gezegd worden dat meerdere verenigingen in de gemeente Wijk bij Duurstede wel een passend aanbod voor ouderen verzorgen. Voorbeelden van sporten die met name geschikt zijn voor ouderen zijn jeu de boules, zwemmen, koersbal etc. Verder is er bijvoorbeeld de Stichting Welzijn Ouderen, waar ouderen terecht kunnen voor allerlei activiteiten. Deze stichting ontvangt een subsidie van de gemeente. Deze subsidie wordt deels gebruikt om sportactiviteiten aan te bieden. Voorbeelden van sporten die aangeboden worden zijn fietsen, gymnastiek en yoga. Om ouderen te informeren en te stimuleren, publiceert de stichting het aanbod van activiteiten in gidsen en in de Wijkse krant.

⁴ <http://www.rapportage-sport.nl>, samenvatting en reflectie, blz.318

4.3.4 Activiteiten na 2007

Om het percentage actieve ouderen te verhogen moeten sporten in aangepaste vorm worden aangeboden, waardoor sporten lichamelijk minder belastend is. Verder is de sociale component erg belangrijk bij ouderen. Voor het sociale karakter willen ouderen, naar alle waarschijnlijkheid, wel gezamenlijk een sport beoefenen, maar niet meer tussen de jongeren acteren. Dit kan een positieve invloed hebben op de gezondheid van ouderen. Bij de bereikbaarheid, toegankelijkheid en bruikbaarheid van de voorzieningen moet hierbij dus rekening worden gehouden. De sportconsulent gaat verenigingen stimuleren meer aandacht aan ouderen te besteden. Een bijkomend voordeel kan zijn dat ouderen over meer vrije tijd beschikken waardoor zij breder inzetbaar zijn als vrijwilliger binnen een vereniging.

De fittest en het vervolgprogramma (project Wijk in beweging) zijn een goede aanzet om ouderen aan het sporten te krijgen. Dit project wordt jaarlijks georganiseerd. Tevens wordt tegelijk met dit project jaarlijks de beweegwijzer opgesteld. Hierin staat mede het aanbod van de Stichting Welzijn Ouderen. De subsidiëring van deze instantie blijft in stand.

Voortzetting bestaande activiteiten	Nieuwe activiteiten	Zie §
Het project 'Wijk in beweging' organiseren.		8.1
Subsidiering Stichting Welzijn Ouderen		8.2
Een goede omgeving creëren waarin ouderen kunnen sporten.		

4.4 Jeugd

Doelstellingen

- Nastreven dat 88% van de kinderen op het basisonderwijs aan sport doet;
- Nastreven dat 85% van de kinderen op het voortgezet onderwijs aan sport doet;
- Overgewicht terugdringen met 4% en in de toekomst voorkomen;

4.4.1 Jongste kinderen

Kinderen starten veelal rond hun 6^e jaar voor het eerst met sporten. Vanaf die leeftijd kunnen kinderen zich aanmelden bij sportverenigingen om deel te nemen aan georganiseerde sportactiviteiten. De eerste kennismaking gaat vaak door het bijwonen van trainingen of door mee te doen tijdens een instuifdag. Na verloop van tijd kan het kind deelnemen aan competitieactiviteiten.

In het algemeen houdt de gemeente sportaccommodaties in stand en subsidieert zij verenigingsactiviteiten voor jeugdigen. Het beleid van de gemeente richt zich niet speciaal op de groep 0 – 6 jarigen, omdat kinderen in deze fase toch wel door hun ouders worden aangemeld bij een vereniging. Veel verenigingen vinden dit een belangrijke doelgroep (vooral gymnastiek en voetbal), omdat een lid dat eenmaal binnen is niet snel overstapt naar een andere sport.

4.4.2 Uitval

De groep 12–18 jarigen doet bij de sportverenigingen volop mee aan competities. De overstap naar andere sporten wordt in deze leeftijd minder snel gemaakt. Eerder stoppen zij helemaal of doen zij er een tweede sport bij. Ook worden individuele sporten populairder in deze leeftijdsgroep, waarbij zij zelf het moment kiezen om te sporten. Uitval van de jeugdleden is wel een probleem voor de sportverenigingen. De verenigingen geven aan dat de uitval veroorzaakt wordt doordat veel jongeren elders gaan studeren of een baantje zoeken op zaterdag. Een andere oorzaak is misschien dat sport traditioneel georganiseerd is in vaste structuren (tijden, groepen, competitieverbanden) dat jongeren wellicht minder aanspreekt. De mogelijkheden voor recreatief sporten waarbij de opkomst vrijblijvend is, sportinstuiven waarbij per keer betaald wordt voor deelname, nieuwe doelgroepen en het integreren van groepen binnen de verenigingsstructuur worden onderzocht.

4.4.3 Speelvoorzieningen

In het plan 'Speelruimte voor kinderen in Wijk bij Duurstede' constateert de gemeente dat het met de samenstelling en spreiding van de speelvoorzieningen over de gemeente goed gesteld is, en in de Engk en de Noorderwaard zelfs zeer goed. Voor tieners en jongeren echter constateren we dat er in de gemeente onvoldoende eigen mogelijkheden zijn. Er is wel een behoorlijk aanbod van basketbalveldjes, trapveldjes en twee skatebanen. Onlangs is een speelveld in Cothen aangelegd en is er op het Vikingplein een voetbalkooi geplaatst. Afgelopen jaren is er een toenemende vraag ontstaan naar plekken waar jongeren elkaar kunnen ontmoeten. Vanuit het speelruimtebeleid is er weinig financiële ruimte om hierin te voorzien. Hetzelfde geldt voor de toenemende vraag naar en belangstelling voor skatevoorzieningen.

4.4.4 Sport op school

De jeugd komt al op jonge leeftijd in aanraking met sport op school tijdens gymlessen en met schoolzwemmen. Hier moeten zij enthousiast raken om te sporten. Het doel is dat zij zich aanmelden bij een sportvereniging. Ook moet het uitvalpercentage op termijn verminderen. Veel kinderen stoppen rond hun 15^e jaar met een sport. Op dat moment is het de bedoeling dat zij of voor een andere sport kiezen of een andere vorm van sport kiezen, waardoor zij toch blijven bewegen. In het kader van de schoolsport worden schooltoernooien georganiseerd. Hierbij worden sporten als hockey, voetbal en korfbal gespeeld.

Verder organiseren de gemeente en het Wijkhuis activiteiten om de jeugd te bereiken. Er wordt een cursus zelfverdediging aan de oudste basisschooljeugd gegeven en er wordt gestart met sportinstuiven. Om de jeugd optimaal te bereiken stimuleert de gemeente de samenwerking tussen sportverenigingen, het onderwijs en het Wijkhuis.

4.4.5 Activiteiten na 2007

Knelpunten in de accommodaties zijn ook voor de jeugd een probleem (zie 5.1.5). Daarom is er al gestart met het optimaliseren van de accommodaties. In de komende jaren wordt dit traject voortgezet.

Uitgangspunt van het jeugdbeleid is dat jongeren betrokken worden bij het opstellen van beleid. De gemeente moet dus in contact komen met jongeren via de jongerenraad. In samenwerking met deze raad en met het Wijkhuis worden vrijblijvende activiteiten georganiseerd. Het Wijkhuis ontvangt hiervoor een subsidie.

Om jongeren meer te betrekken bij verenigingen is het project WhoZnext landelijk gestart. De doelgroep van dit project bestaat uit jeugdleden van de sportvereniging in de leeftijd van 14 tot 21 jaar. Het resultaat van WhoZnext moet als volgt zijn:

- Een actieve participatie van jeugd en jongeren bij sportactiviteiten;
- Scholing van jongeren voor kaderfuncties in de sport;
- Het lokale sportaanbod uitbreiden met activiteiten die de jeugd wil.

In 2006 worden voor dit project de eerste voorbereidingen getroffen. Het doel is dat twee WhoZnext teams van start gaan. Deze teams van jongeren en hun begeleiders krijgen een training en begeleiding. Het lage percentage jongeren in de gemeente Wijk bij Duurstede dat deelneemt aan activiteiten van de sportverenigingen, vraagt om een jeugd vriendelijke sportinfrastructuur. De invloed van de jeugd wordt met WhoZnext bevorderd. De participatie van de jeugd binnen de sportvereniging, buiten de deelname aan sportieve activiteiten, is vooral gericht op betrokkenheid bij organisatie en uitvoering. Het beoogde resultaat is dan ook een groep jongeren die meerdere activiteiten (mede) organiseert en daardoor een verbetering van het jeugdklimaat in sportverenigingen. In contacten met verenigingen zal het WhoZnext project actief onder de aandacht worden gebracht.

Voortzetting bestaande activiteiten	Nieuwe activiteiten	Zie §
Schoolsport subsidiëren.		8.2
Wijkhuis subsidiëren.		8.4
Optimaliseren accommodaties.		8.3
Jeugdsport stimuleren door middel van subsidies.		8.1
	Sportinstuiven organiseren.	8.1
	WhoZnext starten.	8.1

4.5 Onderwijs

Doelstellingen

- Nastreven dat 88% van de kinderen op het basisonderwijs aan sport doet;
- Nastreven dat 85% van de kinderen op het voortgezet onderwijs aan sport doet;
- Overgewicht terugdringen met 4% en in de toekomst voorkomen;

De school speelt een belangrijke rol bij het ontwikkelen van een sportieve leefstijl voor de jeugd. Daarom moet er, naast het aanbod van sportverenigingen, in het onderwijs een ruim en structureel pakket aan lichamelijke opvoeding en sport zijn.

4.5.1 Vakleerkrachten

De gemeente Wijk bij Duurstede streeft naar een structurele samenwerking tussen scholen en sportverenigingen. Vanuit de sportverenigingen komen signalen dat de motoriek en conditie van de schooljeugd veelal te wensen overlaat. Het vak lichamelijke opvoeding moet voldoende aandacht krijgen. Leerkrachten moeten bekwaam zijn en kinderen enthousiast krijgen en houden voor sport(activiteiten).

Uiteraard moeten er voldoende geschikte gymzalen zijn waar de lessen kunnen plaatsvinden. Dit geldt vanzelfsprekend ook voor het Revius Lyceum. Deze school wordt rond 2008/2009 nieuw gebouwd en er komt een turnhal bij de school.

Momenteel vindt er vanuit de breedtesportregeling bijscholing van groepsleerkrachten plaats, waarvan drie scholen gebruik maken. De opleiding voor groepsleerkrachten is onlangs gewijzigd. Nieuwe groepsleerkrachten dienen een nascholing van 800 uur te volgen om hun bevoegdheid voor bewegingsonderwijs te halen. De huidige groepsleerkracht is bevoegd, maar vaak zeer beperkt opgeleid. Aangezien sport en bewegen van groot belang is voor de motorische, cognitieve en sociale ontwikkeling van kinderen, is het essentieel dat hiervoor in het basisonderwijs de basis wordt gelegd.

Tegelijk met motorische vaardigheden wordt ook gericht geoefend aan vaardigheden als samenwerken, keuzes maken, zorgdragen voor veiligheid en hulp. Leersituaties met een groot aantal uitdagingen stimuleren de ontwikkeling van het kind. Positieve ervaringen vormen de

sleutel tot een positieve houding, waardoor het kind blijft spelen, bewegen en zich verder ontwikkelt.

Daarom krijgen basisscholen in Wijk bij Duurstede, zoals eerder genoemd, de mogelijkheid hun groepsleerkrachten bij te scholen. De verenigingsconsulent brengt in de contacten met scholen het belang van bewegingsonderwijs en het volgen van methodische leerlijnen onder de aandacht. Voor de bijscholing van groepsleerkrachten is drie jaar lang subsidie beschikbaar. Het primaire doel is het verbeteren van de kwaliteit van het bewegingsonderwijs in de basisonderwijs.

Hieronder staan enkele subdoelstellingen weergegeven:

- Kinderen leren over het belang van sport en bewegen en sportiviteit en respect;
- Kinderen krijgen sportieve vaardigheden aangeleerd op school;
- Kinderen leren meerdere sporten en de sportorganisaties kennen.

4.5.2 Brede School

Een Brede School is een school waar behalve het geven van onderwijs ook andere activiteiten plaatsvinden. Dus niet alleen tijdens schooltijd, maar ook voor en na school kunnen leerlingen van de basisscholen kennis maken met sportactiviteiten in het kader van de Brede School. De Brede School is in de gemeente Wijk bij Duurstede een bekend begrip. Voor het schooljaar 2005/2006 worden voor verschillende doelgroepen de volgende activiteiten georganiseerd:

1. Diverse danslessen;
2. Drama;
3. Kinderyoga;
4. Sport introductie cursus;
5. Djembécursus;
6. Kookcursus.

Hieruit blijkt dat voor kinderen uit alle leeftijdscategorieën activiteiten plaatsvinden. Meerdere cursussen sluiten af met een eindvoorstelling in een jongeren centrum in Wijk bij Duurstede, het Wijkhuis. Er vindt momenteel dus al samenwerking plaats tussen deze twee instanties (scholen en het buurthuis). Ook sportverenigingen spelen regelmatig een rol bij de activiteiten. Vanuit het algemeen beleid welzijn en lokaal onderwijsbeleid is een service centrum Brede School opgericht om scholen te ondersteunen bij het vormgeven en ontwikkelen van Brede Scholen.

4.5.3 Schoolsport

Elk jaar zullen er een scholenkampioenschappen georganiseerd worden. Hiervoor zullen de schoolsportcommissie, de sportverenigingen, de scholen en de gemeente een programma opzetten. Waarbij de finalewedstrijden op één dag gehouden zullen worden waaraan verbonden enkel andere activiteiten gericht op (ondermeer) de sport.

De sporten die mogelijk gespeeld worden zijn:

- Hockey;
- Voetbal;
- Volleybal;
- Handbal;
- Korfbal;
- Dammen;
- Schaken.

4.5.4 Activiteiten na 2007

Schoolsporttoernooien moeten jaarlijks georganiseerd worden voor het basisonderwijs. Het voorgezet onderwijs wordt bediend door de nieuwbouw van het Revius Lyceum.

Voortzetting bestaande activiteiten	Nieuwe activiteiten	Zie §
Bijtscholing van groepsleerkrachten.		8.1
Activiteiten voor de Brede School coördineren.		8.4
Schoolsport subsidiëren.		8.2
Optimaliseren van de inrichting van accommodaties waar gymlessen worden gehouden.		8.3
	Nieuwbouw Revius Lyceum.	8.3
	Mede organiseren van een aantal schoolsporttoernooien	

Hoofdstuk 5 Voorzieningen

5.1 Faciliteiten

Doelstellingen

- Kwalitatief goede faciliteiten bieden;
- Goede afstemming tussen vraag en aanbod;
- De prijzen van accommodaties moeten acceptabel zijn en blijven.

5.1.1 Sportterreinen

De gemeente draagt zorg voor voldoende sportterreinen en recreatiemogelijkheden in de nabijheid van woongebieden. Het doel hiervan is dat de leefomgeving zo wordt ingericht dat het bewegen en sporten stimuleert. Een goed voorbeeld hiervan is het plaatsen van een voetbalkooi op het Vikingplein. Een deel van de sportaccommodaties in de gemeente Wijk bij Duurstede is geprivatiseerd en een deel is in gemeentelijk bezit. Ook wordt er onderscheid gemaakt tussen binnensportaccommodaties, zoals het zwembad Wickie de Viking, en buitensportaccommodaties, zoals sportcomplex Mariënhoeve.

Eventueel moeten er nieuwe sportfaciliteiten komen indien er een groot verschil tussen vraag en aanbod ontstaat. Daarnaast moeten de accommodaties goed benut worden. Sportvelden liggen overdag overwegend leeg. Overdag kunnen ouderen die niet (meer) werken, mensen met kleine kinderen die nog niet naar school gaan, huisvrouwen en scholen hier bijvoorbeeld gebruik van maken. Voor gemeentelijke accommodaties is de rol van de gemeente het in stand houden van, het beheer/onderhoud en het in gebruik geven van deze accommodaties. Voor andere accommodaties is de gemeente een adviesorgaan.

5.1.2 Accommodatie-eisen

De faciliteiten van de sportverenigingen moeten zoveel mogelijk voldoen aan de richtlijnen van koepelorganisaties. Er moet voldoende ruimte zijn en de voorzieningen moeten zodanig zijn dat de sport goed kan worden beoefend. Hierbij moet men denken aan onderhoud, beheer en verlichting. Ook moet er voldaan worden aan de BTB voorwaarden zoals deze zijn geformuleerd door de Stichting Bouw Advies Toegankelijkheid Utrecht (BAT).

De gemeente verzorgt momenteel bijvoorbeeld nog het onderhoud van de voetbalvelden. De zaalsportverenigingen hebben aangegeven dat er een grote behoefte is aan moderne sportaccommodaties. Dit houdt in dat er een grote sporthal moet zijn waarin in principe alle zaalsporten gespeeld kunnen worden op regionaal competitieniveau. De gym- en turnvereniging Levitas heeft aangegeven grote behoefte te hebben aan een turnhal waar een permanente opstelling van toestellen gerealiseerd kan worden.

5.1.3 Gymzalen

Voor de scholen moeten er voldoende gymzalen beschikbaar zijn waar de kinderen op een verantwoorde manier kunnen gymmen. Hierin wordt onderscheid gemaakt tussen het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs. Gezien de huidige situatie en de wensen van de betrokken partijen (bijlage 3.5), kunnen we concluderen dat per kern de volgende gymnastiek accommodaties nodig zijn:

Wijk bij Duurstede

- Eén grote sporthal, op te splitsen in **3 gymzalen** ten behoeve van het voortgezet onderwijs;
- Vikinghal, **2 gymzaaldelen** ten behoeve van het basisonderwijs;
- Voor het basisonderwijs **1 gymzaal**.
- Voor een optimale situatie zou er nog 1 gymzaal moeten zijn als overloop van de overige zalen of om in geval van calamiteiten beschikbaar te hebben. Deze kan zo mogelijk in combinatie met een turnhal gerealiseerd worden.

Cothen

- Eén gymzaal.

Langbroek

- Eén gymzaal.

De inrichting en vormgeving van de turnhal moeten in nauw overleg met de vaste gebruikers tot stand komen. Voor het bewegingsonderwijs zijn dit de vakleerkrachten, voornamelijk van het Revius Lyceum. Ook moet de sportraad betrokken worden bij de inrichting, aankleding en vormgeving (praktische wensen). De Koninklijke Vereniging van Leraren Lichamelijke Opvoeding (KVLO) moet ook vroegtijdig betrokken worden, met name omdat één sporthal wordt ingezet voor drie delen bewegingsonderwijs. Ook moet men rekening houden met Arbo-eisen ten aanzien van geluidsoverlast, verlichting, isolatie, verwarming en ventilatie. Het nu extra investeren en betrekken voorkomt achteraf het aanbrengen van (hele dure) aanpassingen en oplossen van knelpunten.

5.1.4 Zalenproblematiek

De bezetting van de sportzalen is door gebruik van scholen overdag 100%. Er is geen ruimte binnen de accommodaties om met uren te schuiven, nieuwe activiteiten en/of doelgroepen te starten en in geval van calamiteiten (afbranden zaal of voor noodopvang) vervangende ruimte beschikbaar. De enige mogelijkheid om is dan om in de tennishal Mariënhoeve uren te huren. Nadeel hiervan is dat er geen inrichting voor bewegingsonderwijs en andere sporten is.

De bezetting van gymzaal, sportzaal en sporthal in de namiddag (van 16.00 tot 19.00 uur) is laag. De verenigingen zijn beperkt om op die momenten te sporten door het ontbreken van leidinggevend kader en trainers.

In de avonduren (19.00 tot 23.00 uur) is er voldoende bezetting in de zalen. Hier kunnen door verenigingen nog enkele uren gehuurd worden. Dit zijn echter uren die vaak niet aansluiten bij de reguliere speelavonden van de hoofdgebruikers (volleybal, badminton, basketbal). De gymzaal nabij het Revius wordt 's avonds slechts matig gebruikt.

5.1.5 Knelpunten

Knelpunten doen zich voor bij de overdekte accommodaties. Er is te weinig ruimte om met kleine groepen jeugd te werken, met name in de dans en gymcategorie. De gymzalen zijn niet voldoende ingericht om aan alle wensen tegemoet te komen. Onderzocht moet worden in hoeverre de gemeente kleine accommodaties kan optimaliseren. Spiegelwanden bijvoorbeeld bieden meer mogelijkheden (dans, vechtsport). Ook de bouw van gymzalen die multifunctioneel inzetbaar zijn kan soelaas bieden. Deze mogelijkheid wordt momenteel onderzocht in de ontwikkeling van de Brede School Cothen.

5.1.6 Infrastructuur

De infrastructuur is een belangrijk onderdeel binnen het sportbeleid. De bereikbaarheid, toegankelijkheid en bruikbaarheid van de sportparken moeten goed zijn voor iedereen, dus ook voor mensen met een functiebeperking. Hiervoor moeten de toegangswegen goed geasfalteerd en verlicht zijn. Ook moet er voldoende parkeergelegenheid zijn voor zowel auto's als fietsen. Verder moeten er voorzieningen voor de ongeorganiseerde sporters aanwezig zijn. Goede fiets- en wandelpaden zijn noodzakelijk zodat de inwoners van de gemeente Wijk bij Duurstede hun hobby veilig kunnen beoefenen en zo aan de beweegnorm kunnen voldoen. Ook moeten trapveldjes, basketbalveldjes en dergelijke beschikbaar zijn, zodat iedereen ook buiten sportverenigingen om kan sporten.

5.1.7 Activiteiten vanaf 2006

In februari 2006 is een voetbalkooi op het Vikingplein geplaatst zodat jongeren daar vrijblijvend kunnen sporten. Voor sporten in verenigingsverband vindt herstructurering van sportpark Mariënhoeve plaats.

Voor gemeentelijke accommodaties is en blijft de rol van de gemeente het in stand houden van, het beheer/onderhoud en het in gebruik geven van deze accommodaties. Voor andere accommodaties is de gemeente een adviesorgaan.

Het Revius Lyceum krijgt een nieuwe locatie, waar mogelijk een turnhal in geïntegreerd wordt. Deze nieuwe accommodatie heeft ook het doel de zalenproblematiek aan te pakken. Dit is een maatschappelijke taak van de gemeente.

De infrastructuur van zowel in en om sportaccommodaties als daarbuiten moeten en sociaal veilig ingericht worden. Dit nodigt bewoners uit tot bezoek en bewegen. Er moeten wandel- en fietspaden zijn en verder moeten er voldoende mogelijkheden zijn om te bewegen, zoals trapveldjes.

Het zwembad Wickie de Viking is aangebouwd aan de Vikinghal. Voorheen stond alleen de Vikinghal op die locatie, maar het zwembad is enkele jaren geleden aan het gebouw toegevoegd. De levensduur van het gebouw is beperkt. De huidige contracten van zowel de Vikinghal als het zwembad lopen tot het jaar 2015. Vanaf dat moment moeten er óf nieuwe contracten afgesloten zijn óf er moet een alternatief voor deze accommodatie zijn. De zaalaccommodatie is zeer noodzakelijk, onder andere met het oog op het bewegingsonderwijs. Tevens is de bezettingsgraad van sportzalen dermate hoog, dat de Vikinghal essentieel is voor de gemeente Wijk bij Duurstede. Van het zwembad maakt onder andere de Gehandicapten Sport Vereniging (GSV) gebruik. Ook maken een zwemclub en een bewegingsgroep voor ouderen gebruik van het zwembad, er wordt peuter-kleuter-ouder zwemmen georganiseerd en schoolzwemmen en de gewone zwemlessen voor de jeugd vinden er plaats, dus ook het zwembad vervult een belangrijke functie. Het jaar 2015 lijkt nog ver weg en dat is ook zo. Toch zal over twee á drie jaar al gekeken worden naar de toekomst van deze (sport)accommodatie. Op dat moment worden de kosten aan onderhoud en verbouwing bestudeerd. Tijdens de levensduur van deze sportnota zullen er dus geen zichtbare bouwkundige veranderingen plaatsvinden, maar intern zal er wel over de toekomst van deze multifunctionele accommodatie worden nagedacht.

Voortzetting bestaande activiteiten	Nieuwe activiteiten	Zie §
Subsidiëring van accommodaties en verenigingen.		8.3
Voldoende sportfaciliteiten en gymzalen bieden (kwantitatief).		8.3
In stand houden van, het beheer/onderhoud en het in gebruik geven van gemeentelijke accommodaties.		
	Accommodaties goed bereikbaar, toegankelijk, bruikbaar en veilig aanbieden.	8.3
	Herstructurering sportpark Mariënhoeve.	8.3
	Een goede infrastructuur om de sportaccommodaties heen creëren.	8.4
	Nieuwbouw Revius Lyceum plus sporthal/turnhal.	8.3
	Beslissen over de toekomst van de Vikinghal en het zwembad.	8.3
	Optimaliseren van buitensportaccommodaties, binnensportaccommodaties én de inrichting daarvan.	8.3

5.2 Tarieven

Doelstelling

- Betaalbare tarieven hanteren en handhaven.

5.2.1 Criteria

De gehanteerde huurprijzen van de accommodaties in de gemeente Wijk bij Duurstede zijn afhankelijk van enkele criteria, namelijk:

- a. De grootte van de ruimte;
- b. Commercieel of verenigingstarief.

De gemeente Wijk bij Duurstede hanteert vier tariefsoorten voor de verhuur van sportzalen. Er wordt onderscheid gemaakt voor de volgende gebruikers, waarbij de hoogte van het huurbedrag oploopt:

- Verenigingen;
- Recreanten;
- Particuliere gebruikers;
- Commerciële gebruikers.

De overige tarieven, zoals commerciële tarieven (bijvoorbeeld de prijs van een lidmaatschap bij een sportschool) en contributie, worden door de aanbieders zelf bepaald. De gemeente heeft hier geen invloed op.

5.2.2 Activiteiten vanaf 2006

De gemeente heeft de maatschappelijke taak de sportzalen betaalbaar te houden voor de gebruikers. De tarieven die de gemeente hanteert zijn absoluut niet kostendekkend. Uitgangspunt is dat ongeveer 20% van de kosten gedekt wordt uit verhuur. Dit geldt zowel voor binnensportaccommodaties als voor buitensportaccommodaties.

Voortzetting bestaande activiteiten	Nieuwe activiteiten	Zie §
Subsidiëring van accommodaties voor verenigingen.		8.3
Een eenduidig huursysteem handhaven.		

5.3 Privatisering

Doelstelling

- Win-win situatie voor verenigingen en gemeente creëren.

5.3.1 Situatie in Wijk bij Duurstede

Het aantal commerciële aanbieders van sport is de laatste jaren aanzienlijk toegenomen. Ook in de gemeente Wijk bij Duurstede is dit het geval. De verenigingen die op het sportpark Mariënhoeve gevestigd zijn, worden in de nabije toekomst ondergebracht in een nieuwe stichting. De verenigingen krijgen hierdoor zelf meer verantwoordelijkheden en mogelijkheden (handelingsvrijheid). De gemeente heeft hierdoor minder lasten ten aanzien van de verenigingen. Verenigingen kennen de wensen en behoeften van de sporters beter, waardoor de sportvoorzieningen het gewenste niveau kunnen behalen.

In de gemeente Wijk bij Duurstede zijn al enkele sportaanbieders geprivatiseerd. De tennisverenigingen zijn geprivatiseerd, de sporthal in Cothen en de tennishal op Mariënhoeve zijn in geprivatiseerd beheer en het zwembad is ook een voorbeeld van een geprivatiseerde accommodatie.

Wellicht dat er in de toekomst meer soortgelijke situaties ontstaan. Privatisering van accommodaties en verenigingen is geen uitgesproken beleid van de gemeente. Indien verenigingen zelf te kennen geven in geprivatiseerde vorm verder te willen, staat de gemeente daar in principe niet afwijzend tegenover. Afhankelijk van de situatie en omstandigheden zal de gemeente beslissen voor welke vorm van privatisering gekozen wordt (bijlage 2.2). Hierbij worden de gevolgen van de privatisering voor alle betrokkenen ingeschat. In sommige gevallen zal de geprivatiseerde instantie een andere rechtsvorm moeten aannemen. De gemeente zal hierbij, mits gewenst, adviseren. Het initiatief ligt echter bij de verenigingen.

5.3.2 Activiteiten na 2007

In 2006 wordt sportpark Mariënhoeve geherstructureerd. De verenigingen worden ondergebracht in een nieuwe stichting. Zij krijgen zelf de verantwoordelijkheid voor hun handelen. Er vindt privatisering van dit sportpark plaats. Wellicht dat er in de toekomst meer soortgelijke situaties ontstaan. In dit geval bekijkt en beoordeelt de gemeente de situatie en beslist zij of privatisering van toegevoegde waarde is en voor welke vorm dan gekozen wordt.

Voortzetting bestaande activiteiten	Nieuwe activiteiten	Zie §
	In geprivatiseerd beheer geven van sportpark Mariënhoeve.	8.3

Hoofdstuk 6 Flankerend sportbeleid

Binnen de gemeente Wijk bij Duurstede is flankerend beleid een bekend gegeven. Een flankerend sportbeleid wordt zeer nuttig geacht, maar is nog niet aanwezig. Het hoofddoel van flankerend beleid is dat het ter ondersteuning kan zijn van beleid/uitvoering op een ander gebied. Het uitgangspunt voor het voeren van flankerend sportbeleid is dat in het gemeentelijk beleid rekening gehouden wordt met de maatschappelijke functie van sport en met alle raakvlakken die sport heeft met andere beleidsgebieden.

Flankerend sportbeleid moet worden gezien als een regeling die onderdeel uitmaakt van het totale gemeentelijk beleid ten aanzien van sport. Het is aanvullend op andere beleidsterreinen, die geen mogelijkheden hebben om bepaalde voorzieningen of aanpassingen te financieren. Flankerend sportbeleid houdt in dat met inzet van incidentele middelen sportvoorzieningen worden verzorgd, gericht op het vergroten, respectievelijk verbeteren, van de mogelijkheden tot deelname aan sport- en beweegactiviteiten.

Door middel van de inzet van de voor flankerend sportbeleid beschikbare middelen, kunnen voorzieningen gerealiseerd worden waarvoor geen financieringskaders uit andere bronnen zijn (zoals rijksregelgeving, rijks- of provinciale subsidies, gemeentelijke begrotingen). Het uitgangspunt is dat de middelen van flankerend sportbeleid niet betrokken worden bij het afwegingsproces over projecten, die via de gemeentebegroting gefinancierd worden. Flankerend sportbeleid is aanvullend beleid. Een uitzondering kan worden gemaakt wanneer het gaat om een extra prestatie ten opzichte van de reguliere subsidiëring.

Voortzetting bestaande activiteiten	Nieuwe activiteiten	Zie §
	Budget flankerend sportbeleid creëren en verdelen op basis van nader te bepalen criteria.	8.1

Hoofdstuk 7 Controle en evaluatie

De volgende doelstellingen, die door middel van het nieuwe sportbeleid moeten worden behaald, heeft u in hoofdstuk één kunnen lezen:

Kwantitatief

1. Nastreven van een percentage van 50% volwassen sportbeoefenaars dat aan de beweegnorm voldoet;
2. Een percentage van 15% van de volwassen bevolking dat aan de fitheidsnorm voldoet;
3. Nastreven dat 88% van de kinderen op het basisonderwijs aan sport doet;
4. Nastreven dat 85% van de kinderen op het voortgezet onderwijs aan sport doet;

Kwalitatief

5. Verbetering van de bereikbaarheid, toegankelijkheid en bruikbaarheid van de sportaccommodaties, zodat deze naar tevredenheid zijn van de gebruikers ervan;
6. Nastreven van een verhoging van de participatiegraad van specifieke doelgroepen (ouderen, allochtonen, mensen met een functiebeperking);
7. Vergroten van de eigen verantwoordelijkheid en zelfredzaamheid van sportaanbieders;
8. Een bijdrage leveren aan het versterken van de noodzakelijke kwaliteiten die van bestuurlijk en sporttechnisch kader gevraagd worden;
9. Het onderhouden en, waar noodzakelijk, uitbreiden van het bestaande voorzieningenniveau;
10. Op democratische en economische wijze invulling geven aan de behoeften die er zijn op het gebied van sport, spel en bewegen;
11. Meer mensen die elkaar via de sport ontmoeten en meedoen aan maatschappelijke activiteiten om sociale integratie te bewerkstelligen.

Het is gewenst om meer inzicht te krijgen in de beleidseffecten op basis van betrouwbare metingen. Er moet dus een betrouwbare methode zijn om de effecten objectief te kunnen meten, te kijken of de doelen worden bereikt en waar nodig het beleid bij te stellen.

Bij de jaarlijkse evaluatie van het sportbeleid zal gebruik worden gemaakt van andere instanties, zoals Sportraad, Sportservice Midden-Nederland, GGD Midden-Nederland en overige maatschappelijk betrokken instanties. Zij hebben structureel contact met de sporters, de verenigingen en zien maatschappelijke ontwikkelingen. Ook voeren zij structureel onderzoek uit, waardoor veranderingen zijn waar te nemen. De kwantitatieve doelstellingen kunnen op basis van deze onderzoeken worden geëvalueerd. Op basis van de evaluaties kan het beleid jaarlijks dan wel twee jaarlijks worden aangepast, indien hiervoor voldoende relevante redenen te benoemen zijn.

De kwalitatieve doelen kunnen slechts door gesprekken met het veld worden geëvalueerd. De evaluatie en aanpassingen zullen jaarlijks in overleg met de sportaanbieders gebeuren. Er zal een interactieve werkwijze worden gehanteerd, waardoor het inzicht in de situatie vergroot wordt en eventuele aanpassingen in het beleid worden doorgevoerd.

Hoofdstuk 8 Activiteitenoverzicht

In dit hoofdstuk wordt een overzicht gegeven van alle activiteiten die voortvloeien uit de doelstellingen en die in de voorgaande hoofdstukken aan bod zijn gekomen. We maken onderscheid tussen activiteiten voor personen en activiteiten ten aanzien van voorzieningen. Ten slotte zijn ook activiteiten opgenomen die in relatie staan met de sport, maar voortvloeien uit andere beleidsgebieden. In paragraaf 8.1 en 8.2 staan de activiteiten ten aanzien van personen weergegeven, in paragraaf 8.3 de activiteiten met betrekking tot voorzieningen en in paragraaf 8.4 de activiteiten die voortvloeien uit andere beleidsgebieden.

In de eerste kolom staat weergegeven uit welke paragraaf de activiteit voortvloeit en waar de omschrijving zodoende staat. In onderstaande overzichten zijn alle activiteiten per subcategorie, per jaar opgenomen die in de jaren 2006-2010 worden uitgevoerd. Alle kosten zijn in euro's weergegeven.

8.1 Activiteiten in de Breedtesport

De breedtesportimpuls (BSI) loopt af in 2007, dus per 1 januari 2008 stopt het huidige programma. Voor de jaren 2006 en 2007 zijn de volgende activiteiten voor personen gepland, met de bijbehorende kosten. Het betreft hier de besteding van *bestaand* geld.

§	Activiteit	2006	2007	2008	2009	2010
3.2	Verenigingsondersteuning. Breedtesportregeling	48.000	50.000			
4.3.2	Sportstimulering (55+)	2.500	2.500			
4.4.5	Project WhoZnext	1.650	700			
3.2.5	Sportpromotie: o.a. sportmarkt, sportverkiezing.	900				
3.2.2	Sportraad	1.000	1.000			
3.3.2	Scholing sporttechnisch kader.	2.500	2.500			
4.5.1	Scholing bewegingsonderwijs.	1.250	1.250			

Hieronder staan de activiteiten op grond van de Algemene Subsidieverordening weergegeven. Veel van deze activiteiten zijn een voortzetting van de breedtesportimpuls. Welke breedtesportimpuls wordt voortgezet staat achter de activiteit weergegeven. De impuls loopt af en daarom moet er structureel *nieuw* geld vrijgemaakt worden voor deze activiteiten.

Activiteit	2006	2007	2008	2009	2010
Scholing van sporttechnisch kader op grond van subsidieverordening		2.500	2.500	2.500	2.500
Verenigingsondersteuning en uitvoering van diverse projecten: Voortzetting van BSI behandeld in § 3.2			8.000	9.000	10.000
Subsidiëring jeugdleden van verenigingen op grond van subsidieverordening	55.000	55.000	55.000	55.000	55.000
Subsidiëring specifieke doelgroepactiviteiten op grond van subsidieverordening		3.500	3.500	3.500	3.500
Subsidiëring Sportraad: Voortzetting van BSI behandeld in § 3.2.2			2.000	2.500	2.500
Flankerende sportvoorzieningen: behandeld in § 3.2.5 (én hoofdstuk 6)			15.000	15.000	15.000
Totaal					

8.2 Stimulering doelgroepen

Activiteiten die specifiek betrekking hebben op bijzondere doelgroepen zijn hieronder opgenomen:

§	Activiteit	2006	2007	2008	2009	2010
4.1.2	Subsidiëring van Gehandicapten Sport Vereniging.	6.800	6.800	6.800	6.800	6.800
4.1.3	Start project aangepast sporten.			5.000	6.000	7.000
4.5.3	Schoolsport commissie	1.750	1.750	1.750	2.000	2.000

8.3 Voorzieningen en accommodaties

Onder voorzieningen worden de kosten voor nieuwe accommodaties en voor huidige voorzieningen verstaan. Enkele projecten zijn reeds van start gegaan, anderen staan op het programma voor de toekomst.

§	Activiteit	2006	2007	2008	2009	2010
5.1	Kapitaalslasten sportpark Mariënhoeve	afzonderlijk Raadsbesluit				
5.1	Voetbalkooi Vikingplein	afzonderlijk Raadsbesluit				
5.1	Kapitaalslasten Revius Lyceum & Turnhal.	afzonderlijk Raadsbesluit				
5.2.2	Subsidiëren van accommodaties voor verenigingen.	Te complex om dit te specificeren. Dekkingspercentage momenteel rond de 20% van de gemeentelijke lasten. (komt in een uitwerkingsnota)				
5.1	Aanpassingen aan binnensportaccommodaties			2.450	3.000	5.000
5.1	Aanpassingen aan buitensportaccommodaties			5.000	7.000	8.000
5.1	Inrichting binnensportaccommodaties	14.000	25.500	10.500	12.500	12.500
5.1	Ontwikkelen toekomstvisie Vikinghal en het zwembad					10.000
Hfd 7	Controle en evaluatie			2.500	2.500	2.500

8.4 Activiteiten uit andere beleidsgebieden

Er zijn enkele activiteiten gepland die voortvloeien uit andere beleidsgebieden. Deze staan in relatie met de sportnota, daarom zijn zij hieronder weergegeven. In deze sportnota zijn voor deze activiteiten geen kosten opgenomen. Deze kunt u terugvinden in andere nota's.

§	Activiteit	2006	2007	2008	2009	2010
4.4.5	Subsidiëring van het Wijkhuis en de jongerenwerker.					
3.7	Subsidiëren van evenementen.					
4.3.3	Stichting Welzijn Ouderen subsidiëren.					
3.3.1	Vrijwilligerssteunpunt					
4.5.2	Brede School					
5.1.6	Infrastructuur sportvriendelijk inrichten.					

Hoofdstuk 9 Conclusie

De afgelopen jaren zijn er tal van ontwikkelingen in de samenleving waargenomen die van invloed zijn op het sportgedrag van mensen. Sport is van groot belang voor de samenleving en dat belang wordt steeds meer onderkend. Daarom is het voor de gemeente Wijk bij Duurstede zaak om tijdig en op de juiste manier op deze ontwikkelingen in te spelen.

Dit heeft de gemeente Wijk bij Duurstede gedaan door een sportbeleid op te stellen. Er zijn vier doelgroepen waar extra aandacht aan wordt besteed:

- Mensen met een functiebeperking;
- Allochtonen;
- Ouderen;
- Jeugd.

Deze sportnota schetst de wijzen waarop deze aandacht aan hen besteed wordt. Ook is het beleid ten aanzien van de voorzieningen in deze nota opgenomen, zodat sporters in een ideale omgeving hun hobby kunnen beoefenen. Een sportvereniging kan echter niet zonder bestuur, dus het beleid ten aanzien van de invulling van de functies, vrijwillig of in dienstverband, is ook in deze sportnota opgenomen.

Verder zijn er tal van andere zaken waarvoor kaders zijn opgesteld waarbinnen toekomstige situaties kunnen worden getoetst. Denk hierbij aan topsport, evenementen en het subsidiebeleid.

Al met al verwacht de gemeente Wijk bij Duurstede dat met het opstellen van deze sportnota, en de jaarlijkse evaluatie, beter ingespeeld kan worden op de veranderingen in de samenleving. Knelpunten moeten worden opgelost om tot een tevreden, sportieve samenleving te komen. Samenwerking en informatie-uitwisseling spelen hierbij een belangrijke rol.

Het is niet te verwachten dat alle beleidspunten direct gerealiseerd kunnen worden. Veranderingen kosten altijd tijd. Toch denkt de gemeente dat de veranderingen een positieve invloed zullen hebben op het gedrag van verenigingen en van individuen en dat de gestelde doelen op termijn kunnen worden bereikt. Dit komt de gehele samenleving ten goede en daarom ziet de gemeente Wijk bij Duurstede de toekomst rooskleurig tegemoet.

Geraadpleegde literatuur

- **Tijd voor sport** *bewegen, meedoen, presteren* – Ministerie van VWS, 2 september 2005
- **Sportief sportend Wijk in 2000** – Gemeente Wijk bij Duurstede, mei 1995
- **Sportbeleid 2003-2008** - Gemeente Rheden, november 2002
- **Tynaarlo, Sportief naar 2010** – Gemeente Tynaarlo
- **Bevolkingsarchieven gemeente Wijk bij Duurstede**
- **Flankerend beleid ouderen gemeente Wijk bij Duurstede**
- **Flankerend beleid gehandicapten gemeente Wijk bij Duurstede**
- **Flankerend beleid jongeren gemeente Wijk bij Duurstede**
- **Plan ‘Speelruimte voor kinderen in Wijk bij Duurstede’**
- **Startnotitie sportbeleid 2003, Gemeente Wijk bij Duurstede**
- **Hoe gezond eet en beweegt de jeugd in Midden-Nederland, GGD Midden-Nederland’**
- **Resultaten enquêtes onder sportverenigingen**
- <http://www.rapportage-sport.nl>
- <http://www.wijkbijduurstede.nl/traffic/index.php?tpl=1>

Voetnoten

1. **Tijd voor sport** *bewegen, meedoen, presteren* – Ministerie van VWS, 2 september 2005, blz.32
2. <http://www.sport.nl/boek.php3?artid=2032>
3. **Tijd voor sport** *bewegen, meedoen, presteren* – Ministerie van VWS, 2 september 2005, blz.6
4. <http://www.rapportage-sport.nl>, samenvatting en reflectie, blz.318
5. <http://statline.cbs.nl/StatWeb/table.asp?STB=T&LA=nl&DM=SLNL&PA=37556&D1=0-44&D2=1,11,21,31,41,51,61,71,81,91,101,l&HDR=G1>
6. <http://statline.cbs.nl/StatWeb/table.asp?HDR=G2&LA=nl&DM=SLNL&PA=03766ned&D1=a&D2=0&D3=6,16,26,36,l&STB=G1,T>
7. <http://statline.cbs.nl/StatWeb/table.asp?STB=T&LA=nl&DM=SLNL&PA=37175ned&D1=a&D2=0.6,16,26,36,l&HDR=G1>
8. http://www.cpb.nl/nl/news/2005_46.html
9. <http://www.cbs.nl/nl-NL/menu/themas/macro-economie-financiele-instellingen/conjunctuurgegevens/publicaties/persberichten/2005-148-pb.htm>
10. <http://www.belastingdienst.nl/particulier/veranderingen2006/veranderingen2006-31.html>
11. http://home.szw.nl/navigatie/rubriek/dsp_rubriek.cfm?rubriek_id=1&subrubriek_id=920&link_id=1616#122200
12. <http://www.bewegingsvraagstukken.nl/themas/NBN.html>
13. <http://gezond.startspot.nl/rubrieken/beweegnorm-voor-kinderen.html>
14. **Gezonde kijk op volwassenen 2004 in de gemeente Wijk bij Duurstede’, GGD Midden-Nederland**

De auteurs van deze sportnota zijn dank verschuldigd aan alle vrijwilligers die hebben bijgedragen bij het tot stand komen van deze nota. Speciaal woord van dank aan de leden van de Sportraad en S.I.G.W. voor hun specifieke inbreng

Bijlagen

Aan de start van een nieuwe periode:

2007

en de volgende jaren

Bijlage 1 Het belang van sport

Het belang van sport in de huidige samenleving mag niet worden onderschat. Sport is een wezenlijk onderdeel van het leven van vele mensen. In deze bijlage gaan we dieper in op het effect van sport op allerlei maatschappelijke kwesties.

1.1 Waarom sporten

Er zijn verschillende redenen te noemen waarom mensen sporten. Er zijn mensen die het gewoon lekker vinden om te sporten en te bewegen. Anderen sporten vanuit sociaal oogpunt: sporten is gezellig en je ontmoet veel mensen. Weer anderen vinden sporten een nuttige manier van vrijetijdsbesteding. Ook sporten veel mensen vanuit gezondheidsmotief. Sporten maakt en houdt mensen vitaal en gezond. Sport bevordert een gezonde levensstijl, voorkomt gezondheidsproblemen, verhoogt de arbeidsproductiviteit en de leerprestaties. Ook hebben mensen die aan sport doen minder vaak last van psychosociale problemen. Zo blijkt dat mensen vanuit diverse motieven sporten en dat sport een nuttige bijdrage levert aan het welzijn van mensen. Naast al deze redenen die een positief resultaat opleveren, sporten mensen natuurlijk vooral omdat het heel leuk is.

Zoals gezegd zijn er veel mensen die aan sport doen. Toch beweegt landelijk ruim 40% van de volwassen bevolking onvoldoende om gezondheidsproblemen te voorkomen. Veel gezondheidsproblemen hebben namelijk een direct verband met (een tekort aan) sport en beweging. Overgewicht, hart- en vaatziekten en diabetes zijn veel voorkomende ziektes geworden die een directe relatie hebben met te weinig bewegen. Daarom moet iedereen, jong en oud, regelmatig bewegen. De basis wordt in het onderwijs gelegd, alleen is het sportgedrag op scholen juist uiteenlopend. Sommige scholen besteden veel aandacht en tijd aan sport terwijl anderen dat juist niet doen. Juist bij het primair onderwijs doet ongeveer 70% van de scholen onvoldoende aan sport. Bij het voortgezet onderwijs doet 50% van de scholen (on)voldoende aan sport. Van de schoolgaande jeugd komt slechts eenderde aan de dagelijkse norm toe.

1.2 De invloed van sport

Ook voor de maatschappij als geheel heeft sport een grote waarde. Naast dat veel mensen zelf actief sporten, kijken veel mensen naar sport en werken er veel mensen in de sportwereld. Sport levert tal van ontroerende momenten op, van euforie, van inspanning en van saamhorigheid. Sport is een belangrijk onderdeel van de Nederlandse cultuur. Sportprestaties worden het meest genoemd door Nederlanders als reden om trots te zijn op hun land. Sport verbreedt ook buiten de topsport. Denk hierbij aan leden van een sportvereniging die komen kijken naar een wedstrijd van het eerste team of die eens in de zoveel tijd een klaverjasavond organiseren. Sportkantines zijn gezellige gelegenheden waar men na een wedstrijd of als toeschouwer gezellig samenkomt.

1.3 Sociale bijdrage

Sport draagt ook bij aan de integratie van specifieke groepen of individuen, het draagt bij aan de sociale samenhang en geeft een zinvolle invulling van de vrije tijd. De moderne sportvereniging zoekt dan ook partners op in de maatschappij, zoals scholen en bedrijven. Bij sportaccommodaties komen mensen uit diverse groepen samen. Sportverenigingen zijn vaak een mix van jeugd, allochtonen, autochtonen, ouderen en (soms) mensen met een functiebeperking. Mensen met een verschillend opleidingsniveau, een verschillende economische status, een verschillende religie enzovoorts komen tot elkaar bij sportverenigingen. Sport zorgt dus voor sociale integratie.

1.4 Economische bijdrage

Sport is ook voor de Nederlandse economie zeer belangrijk. Er gaat enorm veel geld om in de sportwereld. De media besteedt veel aandacht aan sport, wedstrijden worden druk bezocht, sponsoring is een belangrijk onderdeel waar veel geld in omgaat, mensen kopen shirtjes en sjaaltjes van hun favoriete club (merchandising) en denk aan alle mensen die zelf sporten en daarvoor kleding en materiaal nodig hebben. Hoe meer mensen er sporten, hoe meer profijt het bedrijfsleven hiervan heeft. Werkgelegenheid gaat gepaard met deze uitgaven. Naast alle vrijwilligers die in de sport actief zijn, groeide het aantal personen in loondienst ook de afgelopen jaren.

1.5 Raakvlakken met andere beleidsgebieden

Sport is, zoals duidelijk blijkt, geen op zichzelf staand beleidsgebied. Sport heeft raakvlakken met vele andere beleidsgebieden. Denk hierbij aan het jeugdbeleid, ouderenbeleid en gehandicaptenbeleid. Dit zijn allen doelgroepen waar de gemeente extra aandacht aan besteedt. Door sport in te zetten als beleidsmiddel worden uiteenlopende doelen bereikt. Trapveldjes en andere voorzieningen legt de gemeente bijvoorbeeld aan om de jeugd een zinvolle vrijetijdsbesteding te bieden en eventuele overlast te voorkomen. Ouderen blijven door middel van sport vitaal en raken minder geïsoleerd in de samenleving. Hetzelfde geldt voor mensen met een functiebeperking. Ook allochtonen medelanders kunnen relatief eenvoudig door sport integreren. Dit geldt overigens voor alle geledingen in de sport; dus de actieve sporter, de toeschouwer maar ook in bestuurlijke kaderfuncties.

Ook werkgelegenheid, ruimtelijke ordening, het vrijwilligersbeleid, gezondheidsbeleid en onderwijs zijn onder andere beleidsgebieden waar sport raakvlakken mee heeft. Er zijn tal van mensen werkzaam in de sport. Ook mensen van sociaal maatschappelijk werk worden ingezet als parkbeheerder. De accommodaties van sportverenigingen en accommodaties waar mensen ongebonden kunnen sporten, bijvoorbeeld een basketbalpleintje, zijn allemaal onderdeel van de ruimtelijke ordening. Deze moeten passen binnen het bestemmingsplan van de gemeente. Sport begint in het onderwijs, dus juist bij dit beleidsgebied is sport een belangrijk punt. De lessen lichamelijke opvoeding moeten goed verzorgd worden, waardoor kinderen enthousiast blijven of worden om te sporten en zichzelf een actieve leefstijl aanleren. Zo kunnen gezondheidsproblemen als overgewicht voorkomen worden. Er moeten uiteraard genoeg mogelijkheden zijn om te sporten. Er moeten voldoende verenigingen zijn waar kinderen zich kunnen aanmelden. Die verenigingen draaien voor een groot deel op vrijwilligers. Verenigingen hebben ondersteuning nodig bij het werven en behouden van vrijwilligers en daarvoor heeft de gemeente Wijk bij Duurstede een Vrijwilligerssteunpunt in het leven geroepen.

Sport wordt dus ingezet als instrument in de aanpak van diverse maatschappelijke werkelden. Sport is dus, zoals hieruit kan worden geconcludeerd, een heel belangrijke spin in het web en verdient daarom veel aandacht.

Bijlage 2 Externe Ontwikkelingen

Om enkele ontwikkelingen die zich in Nederland en in de gemeente Wijk bij Duurstede voordoen in kaart te brengen, is gebruik gemaakt van het DESTEP-model. De letters van DESTEP staan voor Demografische, Economische, Sociaal-culturele, Technologische, Ecologische en Politiek-juridische ontwikkelingen. Deze factoren worden hieronder uitgewerkt.

2.1 Demografische ontwikkelingen

Bevolkingsomvang en samenstelling

De afgelopen jaren is de totale bevolkingsomvang in Nederland continu toegenomen. De verwachtingen zijn dat de bevolking in ieder geval tot 2050 blijft groeien. Het verloop van de bevolking tussen 2000 en 2004 ziet er als volgt uit¹:

	2000	2004
Totale bevolking	15.864.000	16.258.000
0-20 jaar	3.873.000	3.988.000
20-45 jaar	5.976.000	5.842.000
45-65 jaar	3.863.000	4.177.000
65-80 jaar	1.652.000	1.693.000
80+	500.000	558.000

Verder heeft het CBS een prognose voor de toekomst gemaakt. De prognose van het CBS met betrekking tot de bevolkingsomvang en samenstelling staat hieronder afgebeeld².

	2010	2020
Totale bevolking	16.462.450	16.799.820
0-20 jaar	3.938.635	3.772.088
20-65 jaar	10.042.388	9.839.220
65+	2.481.432	3.188.512
% 0-20 jaar	23,9 %	22,5 %
% 20-65 jaar	61,0 %	58,6 %
% 65+	15,1 %	19,0 %

Uit deze gegevens blijkt dat de Nederlandse samenleving in zijn totaliteit blijft groeien. De samenstelling van de bevolking zal echter veranderen. Er zullen in de toekomst relatief gezien minder jongeren zijn en meer ouderen. Dat betekent dus dat de samenleving ontgroent en tegelijk vergriest.

¹ <http://statline.cbs.nl/StatWeb/table.asp?STB=T&LA=nl&DM=SLNL&PA=37556&D1=0-44&D2=1,11,21,31,41,51,61,71,81,91,101,l&HDR=G1>

² <http://statline.cbs.nl/StatWeb/table.asp?HDR=G2&LA=nl&DM=SLNL&PA=03766ned&D1=a&D2=0&D3=6,16,26,36,l&STB=G1,T>

Allochtonen

Ook met betrekking tot het aantal allochtonen in Nederland heeft het CBS cijfermateriaal en voorspellingen beschikbaar. Er is onderscheid gemaakt tussen niet-westerse allochtonen en westerse allochtonen, zoals in de onderstaande tabel is te zien³:

	2004	2010	2020
Totaal aantal allochtonen	3.088.152	3.293.759	3.747.863
Niet-westerse allochtonen	1.668.297	1.830.620	2.103.410
Westerse allochtonen	1.419.855	1.463.139	1.644.452

Uit deze tabel blijkt dat het totaal aantal allochtonen in de toekomst zal toenemen. Het aantal niet-westerse allochtonen is groter dan het aantal westerse allochtonen en dat verschil zal alleen maar toenemen. De bovenstaande gegevens zijn van betekenis voor de sport, omdat de sportdeelname onder ouderen en allochtonen lager ligt dan onder jongeren en autochtonen. Een voor de sport gunstige ontwikkeling is de stijging van het opleidingsniveau, zoals die zich in de afgelopen decennia heeft voorgedaan. Hoger opgeleiden sporten in het algemeen namelijk meer dan lager opgeleiden.

Wijk bij Duurstede

Voor de gemeente Wijk bij Duurstede is een andere indeling gebruikt met betrekking tot de bevolkingsopbouw. Tevens is er onderscheid gemaakt tussen de plaatsen Cothen, Langbroek en Wijk bij Duurstede. Per 1 januari 2005 waren de volgende gegevens voor de jaren 2003 t/m 2005 beschikbaar:

01-01-2003

Leeftijd	Cothen	Langbroek	Wijk bij Duurstede	Totaal
0 t/m 18	734	567	4789	6090
19 t/m 34	563	383	3529	4475
35 t/m 54	937	575	6450	7962
55 t/m 64	393	257	2005	2655
65+	320	294	1529	2143
Totaal	2.947	2.076	18.302	23.325

01-01-2004

Leeftijd	Cothen	Langbroek	Wijk bij Duurstede	Totaal
0 t/m 18	783	610	5.004	6.397
19 t/m 34	536	398	3.466	4.400
35 t/m 54	941	592	6.610	8.143
55 t/m 64	380	273	1.961	2.614
65+	301	276	1.505	2.082
Totaal	2.941	2.149	18.546	23.636

³<http://statline.cbs.nl/StatWeb/table.asp?STB=T&LA=nl&DM=SLNL&PA=37175ned&D1=a&D2=0,6,16,26,36.l&HDR=G1>

01-01-2005

Leeftijd	Cothen	Langbroek	Wijk bij Duurstede	Totaal
0 t/m 18 jaar	786	583	4.940	6.309
19 t/m 34 jaar	492	382	3.496	4.370
35 t/m 54 jaar	944	595	6.420	7.959
55 t/m 64 jaar	390	272	2.126	2.788
65+	324	286	1.548	2.158
Totaal	2.936	2.118	18.530	23.584

Zowel het aantal inwoners in de gemeente Wijk bij Duurstede als geheel als in de afzonderlijke kernen is de afgelopen jaren redelijk stabiel gebleven. Voor de toekomst is een lichte groei van het aantal inwoners te verwachten. Deze verwachting is gebaseerd op het feit dat er extra woningen in de gemeente Wijk bij Duurstede gebouwd worden. Dit zou dus een groter potentieel aan sporters betekenen. Ook voor de gemeente Wijk bij Duurstede is een verandering in de samenstelling van de bevolking te verwachten. Volgens prognoses neemt het aandeel jongeren tot 25 jaar iets af en het aandeel 75+ stijgt iets. In de leeftijdsklasse 35-55 jaar zien we een sterke daling van het aandeel. Daarentegen stijgt het aandeel van de leeftijdsklasse 55-75 jarigen fors. Ook voor Wijk bij Duurstede is dus sprake van vergrijzing en ontgroening. Het aantal allochtonen in de gemeente Wijk bij Duurstede is de afgelopen jaren vrij stabiel gebleven en de toekomstverwachting is dat dit ook zo blijft. Er waren op 30 december 2004 in totaal 1077 allochtonen in de gemeente gevestigd.

Sportaantallen

Vroeger sportten meer mannen dan vrouwen. Die achterstand is de laatste decennia in een hoog tempo ingelopen. Ook ouderen zijn met een inhaalslag bezig. De sportdeelname van allochtonen loopt nog altijd zo'n 10% achter bij de autochtone bevolking. Slechts een fractie van mensen met een beperking komt aan (aangepast) sporten toe. Voor de gemeente Wijk bij Duurstede zijn voor deze groepen geen specifieke cijfers beschikbaar, maar wij gaan er vanuit dat Wijk bij Duurstede niet veel van het landelijk gemiddelde afwijkt. In bijlage 3.4 kunt u meer over sportaantallen bij verenigingen lezen.

2.2 Economische ontwikkelingen

Koopkrachtontwikkeling

Na enkele economische slechtere jaren, stijgt volgens het Centraal Planbureau de koopkracht in 2006 met 1,25%, waar eerder werd uitgegaan van een stijging van 1%. De Nederlandse bevolking krijgt dus meer te besteden⁴. Tevens blijkt dat het consumentenvertrouwen momenteel op het hoogste punt ligt in 3,5 jaar. Deze ontwikkelingen zijn gunstig voor de sportaanbieders en andere instanties die direct of indirect met de sportsector te maken hebben, omdat mensen blijkbaar meer geneigd zijn geld uit te geven.⁵

⁴ http://www.cpb.nl/nl/news/2005_46.html

⁵ <http://www.cbs.nl/nl-NL/menu/themas/macro-economie-financiele-instellingen/conjunctuurgegevens/publicaties/persberichten/2005-148-pb.htm>

Privatisering

Privatiseren omvat alle veranderingen van de voorzieningswijze van een dienst of goed (delen van een accommodatie), waarbij de inbreng van verenigingen toeneemt ten opzichte van die van de overheid tot het punt waarop sprake is van afstoting van de activiteit. Privatisering komt in feite op niets anders neer dan een heldere scheiding van verantwoordelijkheden: de overheid voert de regie en de private sector voert uit. De overheid is marktmeester: zij ordent de markt via regels en houdt toezicht op de naleving daarvan. De private partijen spelen het spel volgens de regels die door de overheid gedefinieerd en afgedwongen worden.

Er zijn drie gradaties ten aanzien van privatisering mogelijk. Ten eerste kan ervoor gekozen worden om taken uit te besteden. In dat geval blijft de gemeente verantwoordelijk voor de taken, maar voert een andere partij ze uit.

Ten tweede bestaat de mogelijkheid taken over te laten aan de verenigingen zelf. De gemeente handhaaft in dit geval slechts een algemene verantwoordelijkheid op het gebied van toezicht, advisering en begeleiding.

Ten derde kan de gemeente ervoor kiezen taken helemaal af te stoten. De gemeente heeft dan helemaal geen verantwoordelijkheden meer. Die liggen dan bij de verenigingen.

Er is een trend waar te nemen dat veel sportaccommodaties privatiseren en commercialiseren. Deze groei is deels te verklaren door de verruiming van de activiteiten van sportscholen, zelfstandige instructeurs, maneges, zeilscholen en jachthavens. Daarnaast is een belangrijke verschuiving zichtbaar in het beheer van gemeentelijke sportaccommodaties. Veel accommodaties worden in geprivatiseerd beheer gesteld. Ook in de gemeente Wijk bij Duurstede is dit het geval, waarbij een projectgroep de mogelijkheid tot herstructurering en privatisering van sportcomplex Mariënhoeve heeft onderzocht. De raad heeft hier onlangs (31-01-2006) geld voor beschikbaar gesteld. Ook de ontwikkeling van multifunctionele sportcomplexen speelt hierin een rol. Verder is er de groeiende vraag naar comfort. De ontwikkeling van sportaccommodaties sluit aan bij de veranderende vrijetijdsbehoefte van Nederlanders. Men wil meer kwaliteit en meer mogelijkheden tot het combineren van vrijetijdsactiviteiten.

Vrijwilligersvergoeding

Organisaties die met vrijwilligers werken, kunnen een vergoeding geven voor de kosten die te maken hebben met dat werk. Het kan een vergoeding zijn van de werkelijk gemaakte en aangetoonde kosten. Het kan ook een vast bedrag zijn voor kosten die niet aangetoond hoeven te worden, de zogenaamde forfaitaire vergoeding. Over onkostenvergoedingen die gebaseerd zijn op werkelijk gemaakte en aangetoonde kosten hoeven geen premies en belastingen te worden betaald. Ook over een vaste onkostenvergoeding die niet hoger is dan het vaste (forfaitaire) bedrag hoeven vrijwilligers geen premies en belastingen te betalen.

Vrijwilligers mogen in 2006 voor hun vrijwilligerswerk een hogere onbelaste vergoeding ontvangen dan in 2005. In 2006 geldt een onbelaste vergoeding van maximaal €150 per maand. Het totaal mag niet meer zijn dan €1500 per jaar (in 2005 was dit €735 per jaar).⁶

⁶ <http://www.belastingdienst.nl/particulier/veranderingen2006/veranderingen2006-31.html>

In het geval er een maximale vaste onkostenvergoeding met daar bovenop een vergoeding van werkelijk gemaakte en aangetoonde kosten wordt gegeven, komen vrijwilligers niet meer in aanmerking voor vrijstelling van belasting- en premieheffing. De vaste onkostenvergoeding en de vergoeding van aantoonbare werkelijk gemaakte kosten worden niet in mindering gebracht op de uitkering. Andere vergoedingen of beloningen voor vrijwilligerswerk worden wel verrekend met de uitkering.⁷

2.3 Sociaal-culturele ontwikkelingen

Individualisering

De sportdeelname is de laatste jaren veranderd. Er komen nieuwe sporten op die zich vooral lenen voor beoefening in ongeorganiseerd verband. Enkele voorbeelden hiervan zijn joggen, skaten en fitness. Vooral het aantal mensen dat aan fitness doet, is de afgelopen periode explosief gestegen. Het zijn sporten die op elk gewenst moment beoefend kunnen worden, alleen of in (klein) groepsverband. Het aantal mensen dat lid is van een vereniging of in wedstrijdverband sport is landelijk gedaald.

Vrijwilligers

Onder sporters doet ongeveer één op de acht aan vrijwilligerswerk. Ruim tweemaal zoveel mannen als vrouwen is als vrijwilliger actief voor de sport(vereniging). Het besturen van sportverenigingen komt vooral voor rekening van autochtone mannen van middelbare leeftijd. De kaderleden en vrijwilligers zijn dus geen juiste afspiegeling van de samenleving. Mede door de individualisering en de daling van de vrije tijd wordt het steeds moeilijker voldoende en bekwame vrijwilligers te vinden. Vergrijzing en ontgroening spelen hierin ook een rol. Sinds maart 2004 is in Wijk bij Duurstede het Vrijwilligerssteunpunt een feit. Doel van het Steunpunt is de vrijwilligersorganisaties met raad en daad terzijde staan op allerlei gebied, informatie te verspreiden, deskundigheidsbevordering aan te pakken, nieuwsbrieven te ontwikkelen en contacten tussen vrijwilligersorganisaties te bevorderen.

Het Steunpunt is verder contactpersoon naar de Wijkse Vrijwilligers Vacaturebank en naar de Kennisbank. Voor informatie over de werkwijze van deze vacaturebank kan contact worden opgenomen met het Steunpunt.

Sociaal maatschappelijk belang

Het sociaal-maatschappelijk belang van sport wordt steeds meer onderkend. Sport is een middel om mensen met diverse leeftijden, etniciteit en nog vele verschillen bij elkaar te brengen. Het gaat te ver om te zeggen dat vriendschappen door sport ontstaan. Wel blijven mensen langer sociaal actief, vindt integratie via sport plaats en heeft sport een opvoedkundige functie.

7

Tijdsindeling

Tijd is uiteraard een belangrijke factor bij bewegingsgedrag. Uit onderzoek is gebleken dat sinds 1975 steeds meer tijd aan werken wordt besteed en dat de hoeveelheid vrij besteedbare tijd met 3,1 uur per week is gedaald. Toch is het percentage sporters toegenomen in de loop der jaren. Naast de ‘versporting’ van de samenleving voltrok zich tegelijk een ‘ontsporting’ van de sport. Het aandeel sporters in de samenleving steeg, maar het aantal beoefende sporten per persoon daalde. Dit vertaalt zich in meer mensen die zelfstandig sporten en minder mensen die dit in verenigings- en wedstrijdverband doen. Men wil meer kwaliteit en meer mogelijkheden tot het combineren van vrijetijdsactiviteiten.

Samenwerking met scholen

Scholen kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan het sportklimaat en de participatie aan sport door kinderen. De samenwerking van scholen met sportverenigingen heeft positieve effecten. Deze samenwerking is dan ook steeds vaker te zien. Ook de opvolger van de breedtesportimpuls, de Bos-impuls, stimuleert deze samenwerking. Bos staat voor Buurt, Onderwijs en Sport. De gemeente Wijk bij Duurstede start een arrangement in het kader van de Bos-impuls waarbij de drie partners samenwerken. Het project, waarbij de school centraal staat, betreft het aanstellen van bewegingsconsulenten.

2.4 Technologische ontwikkelingen

Sporttechnische faciliteiten

Sportverenigingen maken de laatste jaren vaker gebruik van kunstgrasvelden. Ook stellen de verenigingen steeds hogere eisen aan de voorzieningen, zoals kleedruimtes. Veel van de huidige faciliteiten zijn niet meer naar tevredenheid van de verenigingen. Voor sommige verenigingen is, door een ledengroei, te weinig ruimte beschikbaar om hun sport goed uit te oefenen. Andere verenigingen willen een kunstgrasveld. Daarnaast heeft er een brand plaatsgevonden in de kleedruimtes van de voetbalvereniging C.D.W. en de judohal, waardoor ook accommodatieproblemen zijn ontstaan.

Infrastructuur

De infrastructuur zoals die nu op Mariënhoeve is, wordt als onvoldoende beschouwd door zowel de verenigingen als de gemeente. Er is onvoldoende parkeerruimte, de toegangswegen zijn slecht geasfalteerd en de verlichting van de toegangswegen is ondermaats. Verder is er ruimtegebrek voor een aantal verenigingen. Veel verkeer naar de accommodaties, van sporters of toeschouwers, vindt per auto plaats. Sportaccommodaties kennen vaak duidelijke piek- en dalperiodes. Velden van allerlei sporten blijven vaak overdag onbenut omdat er op die tijden naar school wordt gegaan en wordt gewerkt. Sport vindt vooral ook doordeweeks 's avonds plaats, gaan kijken naar sport meer in het weekend. Het parkeertekort bij sportpark Mariënhoeve doet zich dan ook slechts in het weekeinde voor.

Digitalisering

Het aantal Nederlanders dat gebruik maakt van het internet is de laatste jaren enorm toegenomen. Nederland staat in de mondiale top. Ook op het werk en op school wordt meer gebruik gemaakt van computers en internet. Steeds meer informatie wordt online verkregen en gegeven. De Nederlandse samenleving is sterk gedigitaliseerd.

2.5 Ecologische ontwikkelingen

Milieu

Het milieu is een belangrijk item in Nederland. Veel materiaal is tegenwoordig milieuvriendelijk. Bij de aanleg van nieuwe sportvoorzieningen wordt ook rekening met het milieu gehouden. Schadelijke projecten worden gemeden. Er is sprake van duurzaam ondernemen. De gemeente verleent gebruiksvergunningen en milieuvergunningen aan de verenigingen, dus naast hun maatschappelijke verantwoordelijkheid hebben zij ook de plicht milieuvriendelijk te werken.

2.6 Politiek-juridische ontwikkelingen

Regelgeving, accommodatie-eisen

Resultaten van een onderzoek bij sportverenigingen over ruimte en accommodaties wijzen uit dat veel sportverenigingen knelpunten ervaren met betrekking tot de accommodatie-eisen vanuit hun bond, de reguliere wet- en regelgeving over accommodaties, richtlijnen voor nieuwbouw- en verbouw van accommodaties (BTB), de beschikbaarheid van de accommodatie, de financiering en veiligheid. Denk hierbij aan de normen die gelden ten aanzien van de frequentie van onderhoud, de eisen aan het materiaal, ruimte, leiding en training. Ook is er wetgeving die van toepassing is op sportverenigingen. Voorbeelden hiervan zijn de tabakswet en de drank- en horecawet.

Subsidieregeling

Per 1 januari 2006 is de subsidieregeling van de gemeente Wijk bij Duurstede aangepast. Voorheen werd subsidie verleend naar aanleiding van financiële resultaten en tekorten op de jeugdbegroting. Er zal een eenduidige methode in het leven worden geroepen met betrekking tot subsidieverlening. Iedere vereniging ontvangt in de toekomst €16,50 per jeugdlid.

Bijlage 3 Huidige situatie Wijk bij Duurstede

In deze bijlage wordt de huidige situatie in de gemeente Wijk bij Duurstede behandeld die van toepassing is op de sport. Het aantal en de verdeling van de inwoners is relevant om het potentieel aantal actief sportenden te bepalen. Daarnaast zijn jeugdgegevens, de accommodaties, de financiering en de tevredenheid van de verenigingen relevante gegevens voor deze sportnota.

3.1 Bevolking

De gemeente Wijk bij Duurstede had op 1 januari 2005 in totaal 23.584 inwoners, die als volgt over de gemeente waren verdeeld:

Leeftijd	Cothen	Langbroek	Wijk bij Duurstede	Totaal
0 t/m 18 jaar	786	583	4.940	6.309
19 t/m 34 jaar	492	382	3.496	4.370
35 t/m 54 jaar	944	595	6.420	7.959
55 t/m 64 jaar	390	272	2.126	2.788
65+	324	286	1.548	2.158
Totaal	2.936	2.118	18.530	23.584

Op 30 december 2004 woonden er in de gemeente Wijk bij Duurstede 326 mensen die de Nederlandse nationaliteit niet hadden. Het aantal Nederlanders met tevens een vreemde nationaliteit in de gemeente Wijk bij Duurstede bedroeg 751. In totaal komt dit dus neer op 1077 'allochtone' inwoners. Dit aantal is over de jaren heen vrij constant gebleven en de verwachting is dat dit aantal in de toekomst vrij constant blijft.

Van de 1077 allochtonen die in de gemeente Wijk bij Duurstede wonen, hebben er 751 tevens een Nederlandse nationaliteit. De overige 326 vreemdelingen, die dus geen Nederlandse nationaliteit hebben, zijn deels afkomstig uit de EU/EER/Zwitserland (144), deels uit overige landen (145), en dan met name Marokko (48) en de Verenigde Staten (14), en een deel is onbekend (37). De onbekenden zijn vooral asielzoekers die hun nationaliteit niet kunnen aantonen. Zij zijn afkomstig uit landen als Irak, Afghanistan en Joegoslavië.

Voor het totale inwoneraantal verwachten wij de komende jaren een lichte groei. De verdeling verandert echter wel. Er komen relatief meer ouderen en minder jongeren. Ook de gemeente Wijk bij Duurstede, zoals ook landelijk het geval is, vergrijsst en ontgroent dus.

3.2 Gedrag volwassenen

Uit het onderzoek ‘gezonde kijk op volwassenen 2004 in de gemeente Wijk bij Duurstede’ dat door de GGD Midden-Nederland is uitgevoerd, kwam een aantal relevant cijfers naar voren. Dit onderzoek is uitgevoerd onder 25-55 jarigen. Hieronder staan de belangrijkste bevindingen die voor deze sportnota relevant zijn, weergegeven:

- Van de respondenten voelde 90% zich gezond;
- 43% had te kampen met een chronische ziekte of aandoening;
- 20% voelde zich in zijn of haar dagelijkse leven belemmerd door chronische ziekten of beperkingen;
- Slechts 37% van de respondenten voldeed aan de norm voor gezond bewegen;
- Maar 6% voldeed aan de fitheidsnorm;
- 44% had overgewicht, waarvan bij 8% sprake was van obesitas;
- 4% vond dat er onvoldoende sportvoorzieningen in de buurt aanwezig waren.

De twee belangrijkste uitkomsten op sportgebied worden hieronder iets uitgebreider behandeld. De *beweegnorm* houdt in: minimaal vijf dagen in de week 30 minuten matig intensief bewegen. Deze 30 minuten mogen in verschillende blokken uitgevoerd worden (bijvoorbeeld 3 x 10 minuten per dag past ook binnen deze norm).⁸

De *fitheidsnorm* schrijft voor: minimaal drie dagen per week 20 minuten werken aan conditieverbetering, door middel van dusdanige inspanning dat je moet transpireren. In Wijk bij Duurstede zijn de volgende cijfers, die voor verbetering vatbaar zijn, van toepassing:

	Man	Vrouw	Totaal
Voldoet aan de beweegnorm	43%	32%	37%
Voldoet aan de fitheidsnorm	7%	6%	6%

3.3 Gedrag jeugd

De GGD heeft ook onderzoek gedaan naar het sportgedrag en overgewicht onder kinderen. Hieronder staan de belangrijkste bevindingen weergegeven, die uit de analyse van het sportgedrag en overgewicht naar voren zijn gekomen (zie ook bijlage 4):

Basisonderwijs

- Van de leerlingen op het basisonderwijs sport 17% helemaal niet;
- 35% van de leerlingen sport één keer;
- Vooral in Langbroek ligt het percentage dat niet sport hoog, namelijk op 31%;
- In Wijk bij Duurstede sport 17% niet.

Voortgezet onderwijs

- Van alle leerlingen sport 24% helemaal niet;
- 24% van de leerlingen sport één keer;
- In Wijk bij Duurstede ligt het percentage dat niet sport op 25%.

Verder komt overgewicht vaker voor bij:

- kinderen met een lage SES;
- allochtone kinderen;
- kinderen van wie de ouders overgewicht hebben.

⁸ <http://www.bewegingsvraagstukken.nl/themas/NBN.html>

3.4 Sportaantallen verenigingen

Het doel van het sportbeleid is dat meer mensen gaan sporten. Meetbaar is het aantal leden van de sportverenigingen. De gemeente kan ook enige invloed uitoefenen op de verenigingen, dus deze aantallen zijn een goed meetinstrument. Omdat niet alle ledenaantallen (van elke sportvereniging) bekend zijn, is gebruik gemaakt van de cijfers van enkele verenigingen. De volgende ontwikkelingen zijn waargenomen:

Vereniging	Ledenaantal 2000	Ledenaantal 2005	Ontwikkeling
Levitas	350	483	+ 38%
Fit gym	107	141	+ 32%
Bourgondië basketbal	183	141	- 23%
Bourgondië volleybal	176	178	+ 1%
Fortissimo badminton	125	95	- 24%
Ricochet badminton	168	160	- 5%
Effect tafeltennis	49	40	- 18%
Judo Duurstede	275	275	0
G.S.V	68	81	+ 19%
C.D.W	627	800	+ 28%
SVL omnisport	574	603	+ 5%
Dorsteti hockey	256	313	+ 22%
Wyck Lions	87	74	- 15%
Totaal	3.045	3.384	+ 11%

3.5 Accommodaties

In de gemeente Wijk bij Duurstede onderscheidt men de volgende sportaccommodaties:

1. Gemeentelijke binnenaccommodaties
 - Gymnastieklokaal Walplantsoen;
 - Sporthal de Rijnsloot.
2. Particuliere binnenaccommodaties
 - Squashcentrum Centre Court;
 - Sporthal de Horden;
 - Sportzaal de Vikinghal;
 - Sportscholen;
 - Gymzaal de Kamp;
 - Gymzaal de Weidedreef;
 - Zwembad Wicky de Viking;
 - Sporthal Mariënhoeve.
3. Gemeentelijke buitenaccommodaties
 - Sportcomplex Mariënhoeve;
 - Sportpark De Kamp;
 - Sportpark Oranjehof.
4. Particuliere buitenaccommodaties
 - Maneges;
 - Jachthaven;
 - Sportcomplex Mariënhoeve.

Zoals u kunt lezen staat Mariënhoeve zowel bij gemeentelijke als bij particuliere accommodaties. Dit komt doordat een deel van de accommodatie geprivatiseerd is. De tennisvereniging, het kunstgrasveld en de sporthal (tennis en korfbal) zijn geprivatiseerd, de overige accommodaties zijn gemeentelijk bezit.

De Hordenhal en de Vikinghal zijn via een bepaalde constructie in particulier gebruik. Zij zijn eigendom van de gemeente, maar worden voor een symbolisch bedrag verhuurd aan de exploitanten. Vervolgens verzorgt de gemeente de bezetting van de sporthallen.

De gemeente Wijk bij Duurstede heeft de taak om voldoende voorzieningen te treffen voor het bewegingsonderwijs voor zowel basis- als het voortgezet onderwijs. Het bewegingsonderwijs vindt plaats binnen schooltijd: van 08.00 tot 16.00 uur. Buiten deze tijden heeft de gemeente de gelegenheid om de zalen in gebruik te geven aan derden. Dit zijn veelal verenigingen en groepen die recreatief willen sporten. Verenigingen gebruiken de gymzaal voor de trainingen en competitiewedstrijden. Er is geen wettelijke verplichting, maar er is wel een maatschappelijke verantwoordelijkheid voor de gemeente om haar inwoners de gelegenheid te bieden om te kunnen sporten. De accommodaties hebben dan ook een veel bredere functie dan alleen de wettelijke verplichting.

In de kern Wijk bij Duurstede is nu aanwezig voor sport en bewegingsonderwijs;

Gemeentelijk	Anders
1 sporthal, afmeting 45 x 25 meter	1 sporthal/tennishal Mariënhoeve
1 sportzaal, ongeveer 30 x 20 meter	1 gymzaal Revius
1 gymzaal	

Bovenstaande gemeentelijke accommodaties zijn op te delen in verschillende gymzaaldelen. Deze worden nu gebruikt voor het bewegingsonderwijs. De Hordenhal is opgedeeld in twee gymzaaldelen van 1/3 sporthal en 2/3 sporthal. Hiervan wordt het 2/3 sporthal deel gebruikt door het Revius en dit geeft de mogelijkheid om extra aandacht te schenken aan (team)zaalsporten. Dit is in een gymzaal vrijwel onmogelijk.

De sportzaal (Vikinghal) is eveneens opgedeeld, in twee gelijke gymzaaldelen. Deze zaal wordt met name gebruikt door het basisonderwijs, maar ook het Revius gebruikt deze zaal vijf dagdelen. Gymzaal het Walplantsoen wordt grotendeels door het basisonderwijs gebruikt, echter ook ongeveer twee dagdelen door het Revius Lyceum.

De bezetting van de zalen is overdag nagenoeg 100%. Er is geen ruimte binnen de accommodaties om met uren te schuiven. De enige mogelijkheid die er is, is om in de sporthal Mariënhoeve uren te huren. Nadeel hiervan is dat er geen inrichting is voor bewegingsonderwijs en dat de te huren uren volledig door de particuliere stichting neergelegd worden bij de huurder.

De bezetting van gymzaal, sportzaal en sporthal in de namiddag (van 16.00 tot 19.00 uur) is laag. De verenigingen zijn beperkt om op die momenten te sporten door het ontbreken van leidinggevend kader en trainers. De grootste gebruiker van die uren is de gym- en turnvereniging Levitas, met name in de gymzaal en sportzaal.

In de avonduren (19.00 tot 23.00 uur) is er voldoende bezetting in de zalen. Hier kunnen verenigingen nog enkele uren huren. Dit zijn echter uren die vaak niet aansluiten bij de reguliere speelavonden van de hoofdgebruikers (volleybal, badminton, basketbal). De gymzaal nabij het Revius wordt 's avonds slechts matig gebruikt en ook de sporthal op Mariënhoeve wordt in de zomermaanden slechts beperkt gebruikt.

Uit berekeningen (leerlingencijfers, lesuren) is gebleken dat het Revius Lyceum 3,1 gymzalen nodig heeft voor bewegingsonderwijs. Dit kan opgevangen worden in één grote sporthal die op te delen is in drie gymzaaldelen. Deze situatie is mogelijk, maar hieraan kleef een aantal nadelen. Met name qua inrichting van het middelste gedeelte, omdat er dan geen toestellen aan de muren bevestigd kunnen worden, geluidsoverlast is van de aanliggende zaaldelen en er problemen kunnen ontstaan met betrekking tot bergruimte en kleed/wasruimte. Tevens geeft deze indeling geen, of weinig, mogelijkheden om teamsporten te beoefenen in de lessen bewegingsonderwijs, De bouw van een grote sporthal bij de school, of in de directe nabijheid, beperkt het tijdverlies tussen het wisselen van de lessen.

Het basisonderwijs heeft vier gymzalen nodig. Dit aantal is ook nu in gebruik. (Vikinghal 2, Walplantsoen 1 en Hordenhal 1). Deze kunnen iets ruimer ingepland worden, omdat het Revius de volledige beschikking krijgt over drie zalen. Echter het geeft geen extra ruimte op de uren overdag om te schuiven bij onderhoud en zeker niet voor een langere periode bij calamiteiten (als één of meerdere gymzaaldelen niet gebruikt kunnen worden). Bij een nieuw te bouwen accommodatie moet één gymnastiekaccommodatie komen waar de te vestigen scholen gebruik van kunnen maken. Deze zaal moet van voldoende afmeting zijn om ook in de avonduren een optimaal gebruik te kunnen waarborgen.

De Vikinghal beschikt over een tweetal gymzaaldelen die volledig door het primair onderwijs benut worden. Voor de huidige gebruikers kan deze accommodatie in gebruik blijven. Dit is tot 2015 vastgelegd. De Hordenhal is ook op te delen in twee delen. Deze hal zal echter binnenkort afgestoten worden door de gemeente in verband met nieuwbouw bij het Revius.

Door het wegvallen van De Hordenhal voor het bewegingsonderwijs is het noodzakelijk dat er in de wijk 'de Horden' een gymnastiekvoorziening aanwezig is om langdurige wandelingen van de basisschoolleerlingen te voorkomen. Deze zaal kan gecombineerd worden met een eventueel te bouwen turnhal. Deze turnhal kan tevens ingezet worden als overloop van de zaal voor het voortgezet onderwijs.

De wens van de sportraad is dat er een, in drie gelijke delen op te splitsen, zaal komt en er in elk deel basketbal in wedstrijdvorm gespeeld kan worden en dat er vier banen badminton kunnen liggen. In elk deel kan tevens één volleybalveld aangelegd worden. Door de indeling vervalt de mogelijkheid om op vier velden gelijktijdig te spelen. De zaal moet minimaal een netto vloeroppervlakte hebben van 62 x 32 meter. Een 1/3 zaal heeft de afmeting van 20 x 32 meter. Ter vergelijking; een gymzaal heeft ongeveer de afmeting van 13 x 21 meter.

Indien de zaal kleiner wordt, geeft dit bij verhuur in delen problemen bij de veldafmetingen. Scheidingswanden komen dan op de belijning van het speelveld en waardoor de gebruiksmogelijkheden aanmerkelijk minder worden. Dit heeft tot gevolg dat de verenigingen niet kunnen groeien, doelgroepen kunnen aannemen of van ruimte kunnen wisselen.

Een zaal waarbij volleybal in minimaal één deel (1/3 zaal) twee velden kan aanleggen, bijvoorbeeld voor trainingen met meerdere groepen, maakt de totale zaal twee meter langer. De breedte kan hetzelfde blijven. Wil ook het Revius periodiek met meerdere groepen gelijktijdig volleyballen dan wordt aanbevolen om de totale zaal vijf meter langer te maken. Hierdoor kunnen in de buitenste zaaldelen twee velden naast elkaar gelegd worden. De totale hal wordt dan 67 x 32 meter: 2.144 m². Deze oppervlakte is exclusief berging en tribune.

Voor de sport is het belangrijk om te kunnen beschikken over een zaalruimte waar verenigingen terecht kunnen voor trainingen, maar waar ook groepen recreanten en particulieren terecht kunnen om te sporten. Deze functie wordt nu vervuld door de gymzaal aan het Walplantsoen. De avondbezetting is voor een gymnastiekzaal erg hoog. De gymzaal bij de nieuwe accommodatie kan deze functie vervullen.

Levitas wil heel graag een regionaal gerichte vereniging worden met een daaraan gekoppelde accommodatie. Dit houdt in: een turnzaal met een permanente opstelling van toestellen, een vrije mat en een gymnastiekzaal. Deze drie componenten kunnen vervat worden in één accommodatie. In de visie van Levitas is er behoefte in de omgeving aan een dergelijke voorziening. Levitas is nu een groeiende vereniging met een breed aanbod van activiteiten. Wil de gemeente Wijk bij Duurstede in de toekomst een voorzieningenniveau hebben dat toegankelijk en geschikt is voor een grote groep inwoners, dan moet overwogen worden om mee te liften met de visie van Levitas. Deze vereniging kan de trekker worden om specifiek doelgroepenbeleid te ontwikkelen, zoals aangepast sporten voor mensen met een functiebeperking, ouderen, niet-actieven, chronisch zieken en ‘gewoon’ valide inwoners van jong tot oud. Daarom investeert de gemeente veel geld in een nieuwe turnhal.

3.6 Financiering

De gemeente subsidieert activiteiten van instellingen, belangengroeperingen en andere initiatieven. De activiteiten moeten natuurlijk passen in het door de gemeente gevoerde beleid. Er is sprake van twee soorten subsidies:

1. Indirecte subsidies: dit zijn subsidies waarbij de kosten van een geleverde dienst slechts deels verhaald worden. De huurprijs van een accommodatie is een voorbeeld hiervan. De werkelijke kosten liggen hoger dan de gevraagde huurprijs;
2. Directe subsidies: in de nieuwe situatie ontvangen de verenigingen €16,50 per jeugdlid. Voorheen werden de tekorten op de jeugdbegroting aangevuld.

Daarnaast kunnen verenigingen een incidentele subsidie aanvragen voor een evenement, doelgroepactiviteiten en voor opleiding /scholing van kader en vrijwilligers.

Verder komt de financiering van accommodaties en materiaal voor rekening van de sportverenigingen zelf. Dit gebeurt door middel van eigen bijdrages (contributie) en sponsoring. De particuliere aanbieders van sportmogelijkheden moeten zichzelf financieel gezond houden.

3.7 Tevredenheid verenigingen

De sportverenigingen op sportpark Mariënhoeve zijn in de huidige situatie matig tevreden over de voorzieningen. Door de groei die diverse verenigingen doormaakten, kennen zij een capaciteitstekort en enkele voorzieningen zijn tevens verouderd. De hockeyvereniging en de voetbalvereniging willen graag een (extra) kunstgrasveld. Ook heeft er een brand plaatsgevonden, waardoor nieuwe kleedruimtes voor de voetbalvereniging en een nieuwe ruimte voor de judovereniging nodig zijn.

De gebruikers van de binnensportaccommodaties zijn ook matig tevreden. De zalen zijn vaak erg druk bezet, waardoor er weinig ruimte is om uit te breiden. Ook worden de zalen vaak niet goed schoongemaakt of ontbreken de nodige materialen en middelen. Sommige gebruikers lopen tegen hoge kosten aan. De Gehandicapten Sport Vereniging (GSV) geeft aan dat de gemeente meer rekening met mensen met een functiebeperking moet houden in het kader van de bereikbaarheid, toegankelijkheid en bruikbaarheid van de accommodaties. Dit is zowel van belang voor sporters met een functiebeperking, als voor toeschouwers met een functiebeperking. Ook de mogelijke uitgangswegen bij ontruiming zijn een belangrijk knelpunt.

Het sportpark in Cothen is onlangs verplaatst. Hier is, in overleg met de verenigingen, een kunstgrasveld voor de voetbalvereniging aangelegd en ook de tennisvereniging heeft kunstgrasbanen gekregen. De tevredenheid over de voorzieningen in Cothen is dus groot.

De sportverenigingen in Langbroek zijn ook tevreden over de accommodatie, op enige onderdelen na. De opstallen en de kleedkamers zijn ondermaats, volgens de gebruikers. De overige voorzieningen voldoen wel aan de wensen van de gebruikers.

Het aantal vrijwilligers is ondermaats bij veel verenigingen en de vrijwilligers zijn niet representatief voor de samenleving. De functies worden veelvuldig vervuld door autochtone mannen van middelbare leeftijd. De verenigingen zien hier ruimte voor verbetering. Sinds maart 2004 is in Wijk bij Duurstede het Vrijwilligerssteunpunt een feit. Doel van het Steunpunt is de vrijwilligersorganisaties met raad en daad terzijde staan op allerlei gebied, informatie te verspreiden, deskundigheidsbevordering aan te pakken, nieuwsbrieven te ontwikkelen en contacten tussen vrijwilligersorganisaties te bevorderen. Het Steunpunt is verder contactpersoon naar de Wijkse Vrijwilligers Vacaturebank en naar de Kennisbank. Voor informatie over de werkwijze van deze vacaturebank kan contact worden opgenomen met het Steunpunt.

Op de website van de gemeente is informatie opgenomen met betrekking tot sportaccommodaties, sportverenigingen, de mogelijkheden tot huur van sportaccommodaties en de regeling ten aanzien van subsidieverlening. Deze informatie is dus digitaal te raadplegen. De gemeente heeft verder de taak contacten te onderhouden met de verenigingen. Er vindt dus tal van informatie-uitwisseling plaats, waar veel verenigingen over te spreken zijn.

Bijlage 4 Sportgedrag en overgewicht jeugd

Uit onderzoek van GGD Midden-Nederland is een aantal relevante achterstanden in de gemeente Wijk bij Duurstede naar voren gekomen. Deze achterstanden liggen onder andere op gebied van overgewicht, sportparticipatie en beweeggedrag. Hieronder staan de relevante cijfers weergegeven.

4.1 Sportparticipatie basisonderwijs

In de totale gemeente is onder leerlingen van het basisonderwijs de volgende sportparticipatie geconstateerd:

Aantal keer sport per week	Aantal	Percentage
0 keer	78	17 %
1 keer	166	35 %
2 keer	143	30 %
3 of meer keer	83	18 %
Totaal	470	100%

Uit dit onderzoek blijkt dus dat 17% van de kinderen niet aan sport doet. Een groter deel, 35%, sport één keer per week. De beweegnorm schrijft voor dat kinderen minimaal twee keer per week intensief moeten bewegen/sporten⁹. Het merendeel van deze kinderen voldoet hier momenteel dus niet aan.

Er is ook een onderscheid aangebracht tussen de verschillende kernen. Binnen deze kernen is gekeken naar het feit of een kind sport of niet. Dit zijn de resultaten:

	Aantal sport niet	percentage	Aantal sport wel	percentage
Wijk bij Duurstede	59	17 %	296	83 %
Cothen	4	6 %	61	94 %
Langbroek	17	31 %	38	69 %
Totaal	80	17 %	395	83 %

Uit de cijfers komt naar voren dat het sportgedrag vooral in Langbroek achterblijft bij de overige kernen. Ook is het aantal kinderen dat niet sport in Wijk bij Duurstede voor verbetering vatbaar.

⁹ <http://gezond.startspot.nl/rubrieken/beweegnorm-voor-kinderen.html>

4.2 Sportparticipatie voortgezet onderwijs, klas 2

Ook onder leerlingen van klas 2 van het voortgezet onderwijs is het sportgedrag onderzocht. Hieruit blijkt het volgende:

Aantal keer sport per week	Aantal	Percentage
0 keer	46	24 %
1 keer	47	24 %
2 keer	40	21 %
3 of meer keer	61	31 %
Totaal	194	100%

Er zijn in het voortgezet onderwijs meer kinderen die niet sporten dan in het basisonderwijs. Het aantal kinderen dat één keer per week sport is echter in het basisonderwijs groter. In totaal voldoet 48% niet aan de beweegnorm. Dit percentage ligt iets lager dan onder leerlingen van de basisscholen.

Ook hier is per kern een onderscheid aangebracht en is op dezelfde manier gekeken of een kind wel of niet sport. De resultaten zijn als volgt:

	Aantal sport niet	percentage	Aantal sport wel	percentage
Wijk bij Duurstede	39	25 %	120	75 %
Cothen	4	19 %	17	81 %
Langbroek	3	21 %	11	79 %
Totaal	46	24 %	148	76 %

In Wijk bij Duurstede sport 25% van de kinderen niet. In Cothen en Langbroek ligt het percentage rond de 20%, maar absoluut gezien betreft het zo weinig kinderen, dat hier weinig vooruitgang geboekt kan worden. In Wijk bij Duurstede kan dit echter wel.

4.3 Overgewicht

Overgewicht is een probleem dat de laatste jaren enorm is toegenomen. Niet alleen bij volwassenen, maar ook bij kinderen. Het leidt onder andere tot een verhoogde kans op sterfte, verschillende ziektes zoals suikerziekte en tot hart- en vaatziekten. Ongezonde voedingspatronen en te weinig beweging zijn de belangrijkste oorzaken. Ook is er onderzoek verricht naar overgewicht. De volgende gegevens zijn uit dit onderzoek naar voren gekomen:

Groep 2 14% heeft te kampen met overgewicht;
Groep 6 20% heeft te kampen met overgewicht;
Klas 2 VO 13% heeft te kampen met overgewicht.

Zoals u kunt zien stijgt het percentage tot de leeftijd van ongeveer 10 jaar en daalt het daarna. Toch is het percentage dat met overgewicht kampt behoorlijk en is er wel degelijk sprake van een achterstand.

4.4 Regionaal onderzoek

Verder heeft er een regionaal onderzoek plaatsgevonden. Hierin is hierbij geen onderscheid gemaakt tussen verschillende gemeentes. Aangezien de cijfers voor Wijk bij Duurstede in het algemeen niet afwijken van regionale cijfers, nemen wij met enige voorzichtigheid aan dat de resultaten ook voor Wijk bij Duurstede van toepassing zijn.

Op jonge leeftijd zijn het vooral meisjes die met overgewicht kampen. Vanaf ongeveer 10 jaar is dit verschil niet noemenswaardig meer. Op de leeftijd van 13 jaar zijn er zelfs iets meer jongens die overgewicht hebben dan meisjes. Bij jongens komt op 10-jarige leeftijd het meest overgewicht voor, bij meisjes is dat op 9-jarige leeftijd. Daarna lijkt het percentage weer te dalen.

Overgewicht bij kinderen hangt samen met het opleidingsniveau van de ouders. Hoe lager het opleidingsniveau, hoe groter de kans op overgewicht. Daarnaast blijkt dat overgewicht vaker voorkomt bij allochtone kinderen. Ook vergroot het hebben van ouders met overgewicht de kans op overgewicht bij kinderen.

De sociaal economische status (SES) van kinderen, gebaseerd op het opleidingsniveau van de ouders, staat in relatie met sportgedrag. Van de basisschoolkinderen met een lage SES doet 30% niet aan sport, terwijl van kinderen met een hoge SES 14% niet aan sport doet. Op het voortgezet onderwijs zijn soortgelijke resultaten gevonden.

4.5 Overzicht bevindingen

Hieronder staan de belangrijkste bevindingen nogmaals weergegeven:

Basisonderwijs

- Van de leerlingen op het basisonderwijs sport 17% helemaal niet;
- 35% van de leerlingen sport één keer;
- Vooral in Langbroek ligt het percentage dat niet sport hoog, namelijk op 31%;
- In Wijk bij Duurstede sport 17% niet.

Voortgezet onderwijs

- Van alle leerlingen sport 24% helemaal niet;
- 24% van de leerlingen sport één keer;
- In Wijk bij Duurstede ligt het percentage dat niet sport op 25%.

Verder komt overgewicht vaker voor bij:

- kinderen met een lage SES;
- allochtone kinderen;
- kinderen van wie de ouders overgewicht hebben.

Bijlage 5 Uitkomsten enquête

Naar alle sportaanbieders binnen de gemeente Wijk bij Duurstede is een enquête gestuurd om hun situatie, knelpunten en wensen te inventariseren. Een beperkt deel van de ontvangers stuurde de vragenlijst terug. Hieronder staan de belangrijkste resultaten:

5.1 Ledenaantal

Bij het ledenaantal hebben wij geen rekening gehouden met eventuele dubbeltellingen (mensen die lid zijn van meerdere verenigingen). De aantallen moeten dus met enige voorzichtigheid worden geïnterpreteerd.

Het totale ledenaantal is in de loop der jaren gestegen. Dit komt doordat er meer verenigingen zijn die een stijging in het aantal leden hebben dan verenigingen met een daling van het aantal leden. Bij een ander deel van de verenigingen is het ledenaantal min of meer gelijk gebleven. Als redenen voor een stijging noemen de verenigingen een toename van de populariteit van de sport, een goede sfeer binnen de vereniging, PR-inspanning en een verbeterde kwaliteit van het aanbod. Bijbaantjes, studies elders in het land, verhuizingen en blessures zijn de redenen waarom leden stoppen.

Een aantal verenigingen is actief op het gebied van ledenwerving. Zij werven leden op allerlei manieren. Adverteren in de krant en regiobladen, flyers en folders uitgeven, open avonden en open toernooien organiseren, proeflessen geven (op scholen) en via het medische circuit zijn allen manieren waarop verenigingen leden werven.

Andere verenigingen hebben een gebrek aan ruimte en middelen om nieuwe leden te verwelkomen. Te weinig beschikbare uren, te weinig begeleiding, een tekort aan financiële middelen en het uitblijven van reacties op advertenties worden als redenen aangevoerd om niet aan ledenwerving te doen.

De groep die het meest sport is de jeugd tot 12 jaar. Bij de groep daarop volgend, van 12 t/m 18 jaar, nemen wij een sterke daling waar. Er is dus, zoals landelijk ook het geval is, een groot uitvalpercentage in die groep waar te nemen. Het aantal actief sportenden blijft tot de leeftijd van 54 jaar redelijk constant. Veel ouderen (55+) zijn niet meer actief binnen een vereniging.

5.2 Doelgroepen

Binnen de gemeente is er een gevarieerd sportaanbod. Wij stelden de vraag of er ook een gepast aanbod is voor specifieke doelgroepen. Daaruit blijkt dat veel verenigingen een geschikt aanbod hebben voor de jeugd, voor 55-plussers en voor allochtonen. Bijna geen vereniging heeft echter een geschikt aanbod voor mensen met een functiebeperking.

5.3 Financiële situatie

De resultaten over de financiële situatie wijzen uit dat een groot gedeelte de situatie als voldoende aangeeft. Een kleiner deel zegt de financiële situatie zorgwekkend te vinden. Geen enkele vereniging zegt financieel zeer gezond of noodlijdend te zijn.

5.4 Kader en vrijwilligers

Om vrijwilligers te werven worden mensen vooral persoonlijk benaderd. Ook oproepen in het clubblad of in de krant worden ingezet om mensen te werven. Kaderleden en vrijwilligers zijn over het algemeen geen juiste afspiegeling van de samenleving. Er zijn weinig/geen allochtonen die kaderfuncties vervullen of vrijwilligerswerk verrichten. Er is weinig jeugd die zich actief voor een vereniging inzet en het zijn vooral mannen die deze functies bekleden.

Veel verenigingen geven toch aan tevreden te zijn over het aantal kaderleden en vrijwilligers. Ook de deskundigheid wordt goed of voldoende genoemd. Slechts een enkeling is ontevreden over het aantal en de deskundigheid van kaderleden en vrijwilligers. Ondanks dat veel verenigingen tevreden zijn, willen zij graag dat hun kaderleden en vrijwilligers de kans tot scholing krijgen.

5.5 Accommodaties

De accommodaties waarvan de verenigingen gebruik maken, worden kritisch beoordeeld. De meeste accommodaties zijn gemeentelijk bezit, een kleiner deel is in particulier bezit.

Over de grootte van de accommodatie zijn veel sportaanbieders tevreden. Eén vereniging vindt dat de velden te dicht op elkaar liggen in de Hordenhal.

Het onderhoud van de accommodaties beoordelen zij minder positief. De kanovereniging huurt van een particulier. Dat gebouw wordt verwaarloosd en als gevolg daarvan ontstaan er lekkages. Enkele verenigingen zeggen dat de zalen en kleedkamers waar zij gebruik van maken slecht worden schoongemaakt (haren op de vloer, vloer vuil etc). De temperatuur in de zalen is ook een punt van kritiek. In de winter zijn de zalen erg koud en in de zomer juist erg warm.

Over het beheer zijn de meningen verdeeld. Een opmerking die wij kregen is dat het materiaal slordig wordt opgeborgen. Een andere opmerking is dat het lang duurt voordat zaken gerepareerd worden. Sommige zaken die bij onderhoud ter sprake kwamen zijn ook van toepassing op het beheer.

De bereikbaarheid wordt veelal als goed beoordeeld. Er is vaak voldoende parkeerruimte bij de sportzalen en er is een goede bewegwijzering.

De toegankelijkheid is over het algemeen ook goed of voldoende, behalve voor mensen met een functiebeperking. Zij geven aan de gangen in de Vikinghal en het zwembad te smal te vinden. Ook de deuren zijn lastig te openen voor rolstoelers. Tevens vinden zij de situatie buiten ondermaats. Het is er erg donker 's avonds, bij de toegangspaden is weinig licht en er staan veel losse fietsen. De sluishekken buiten zijn een groot obstakel voor mensen met een functiebeperking. De toegangsdeur is te zwaar en de drempel is te hoog. De Gehandicapten Sport Vereniging pleit dan ook voor het verwijderen van de sluishekken, het installeren van automatische deuren en het weghalen van het rooster en de drempel. Ook de nooduitgangen moeten goed bruikbaar zijn voor mensen met een functiebeperking.

De beoordeling van de kosten loopt uiteen. Een deel is tevreden en een deel vindt de kosten te hoog in verhouding met de geboden kwaliteit.

De beschikbaarheid kan beter volgens veel verenigingen, hoewel de gebruikers van de sporthal Mariënhoeve aangeven overdag meer gebruikers te zoeken. Veel verenigingen ervaren weinig kans op uitbreiding van uren. Veel gebruikers hebben een vast uur waarbuiten geen andere mogelijkheden zijn. Vooral overdag is de bezetting erg hoog.

De faciliteiten worden vaak als goed beschouwd, maar door enkelen ook matig. In het Walplantsoen wil men meer afgesloten ruimte voor het opbergen van spullen. Gebruikers van de zalen zeggen geen gebruik te kunnen maken van aanwezige toestellen, matten of ander materiaal. Anderen zeggen de materialen sterk verouderd te vinden en aan vernieuwing toe te zijn. Voor mensen met een functiebeperking zijn de faciliteiten ondermaats. De kleedkamers zijn te klein, de bankjes te smal en de haken te hoog. De tegelvloeren in de zwemzaal en gangen zijn zeer ongelijk en dat is gevaarlijk.

5.6 Samenwerkingsverbanden

Het blijkt dat veel sportaanbieders weten dat het Vrijwilligerssteunpunt en de Kennisbank bestaan. Toch wordt hier maar matig gebruik van gemaakt. Om informatie en advies te krijgen gebruiken de verenigingen vooral de sportbonden. Van het Vrijwilligerssteunpunt, Sportservice Midden-Nederland en de Kennisbank wordt weinig gebruik gemaakt.

Het blijkt dat een aanzienlijk deel van de verenigingen onderling samenwerkt. Deze samenwerking uit zich in de sportraad, de Stichting Wijk sport en via Stichting Mariënhoeve West. Ook organiseren enkele verenigingen samen activiteiten, werken zij samen bij het invullen van de kantinedienst of worden verenigingen gevraagd gastlessen te geven bij andere verenigingen. Een kleiner deel werkt soms samen met scholen. De verenigingen verzorgen gymlessen (gastlessen en trainingen), geven clinics, organiseren toernooien en in één geval zelfs een zomerkamp. Verenigingen die niet samenwerken met scholen geven aan overdag weinig beschikbare mensen te hebben, het nut van samenwerking met scholen niet in te zien en vanuit de scholen is er geen vraag naar hun activiteiten.

5.7 Rol van de gemeente

Wij hebben op drie punten (informatievoorziening, advies en mate van contact) gekeken naar de tevredenheid van verenigingen over de gemeente.

De *informatievoorziening* wordt grotendeels goed beoordeeld. Niet iedereen is tevreden. Een negatief commentaar was bijvoorbeeld dat de informatievoorziening traag is en in een te laat stadium bij planvorming tot stand komt. Een enkel geval zegt zelfs helemaal geen informatie te ontvangen over belangrijke beslissingen. Ook wacht men op meer informatie over de sportraad. Een gebrek aan tijd om op alle informatie te reageren en aan activiteiten deel te nemen is ook een probleem bij de informatievoorziening.

Het *advies* dat de gemeente geeft wordt minder positief beoordeeld. Er moet meer samenspraak en overleg komen tussen de gemeente en de sport, vooral bij belangrijke zaken. De adviezen van de gemeente zijn zelden positief en men denkt op korte termijn, volgens één van de sportaanbieders.

De *mate van contact* wordt deels als goed/voldoende beschouwd en deels als matig. De bovenstaande commentaren hebben hier ook betrekking op. Ook zegt men dat slechts bij huurverhogingen contact wordt opgenomen.

Bijlage 6 Ideale situatie

6.1 Sportparticipatie

Landelijk voldeed in 2003 47% van de mannen en 55% van de vrouwen (25-55 jaar) aan de norm gezond bewegen. In de gemeente Wijk bij Duurstede liggen die cijfers lager, namelijk op 43% en 32% (gemiddeld 37%). Het percentage inwoners dat aan de fitheidsnorm voldoet is zeer laag, namelijk 7% van de mannen en 6% van de vrouwen¹⁰. In de ideale situatie voldoet iedere inwoner aan beide normen, maar dat is niet realistisch. Daarom is het doel een 'ideale' situatie te creëren waarin 50% van de inwoners aan de beweegnorm voldoet en 15% aan de fitheidsnorm.

De bovenstaande situatie staat in relatie met een gezonde leefstijl. Veel gezondheidsproblemen hebben een direct verband met sport. Overgewicht, hart- en vaatziekten en diabetes zijn veel voorkomende ziektes die een directe relatie hebben met te weinig beweging. Een groot deel van de volwassen bevolking beweegt onvoldoende om gezondheidsproblemen te voorkomen. Sporten maakt en houdt mensen vitaal en gezond. Sport verhoogt daarnaast de arbeidsproductiviteit en de leerprestaties. Het percentage mensen dat onvoldoende beweegt moet dus drastisch omlaag, want eigenlijk moet iedere Nederlander aan de beweegnorm voldoen. Als doelstelling voor 2010 is echter gekozen een (realistisch) percentage van 50% dat (niet) aan de beweegnorm voldoet te hanteren.

Voor de jeugd streven we een hoger percentage actief sportenden na. Op het basisonderwijs sport 17% van de kinderen helemaal niet en 35% sport één keer per week. Deze percentages moeten dalen tot 12% en 20% in 2010. In Langbroek, waar 31% van de kinderen niet sport, moet dit percentage dalen tot 20%.

In het voortgezet onderwijs sport 24% niet en ook 24% sport slechts één keer per week. Het doel is om beide percentages te laten dalen tot 15%.

6.2 De leden

Op dit moment is er een tekort aan (deskundige) vrijwilligers bij de sportverenigingen. De ideale situatie zou zijn dat verenigingen over voldoende adequate vrijwilligers kunnen beschikken en in het meest gunstige geval zelfs een selectie kunnen toepassen.

Om de verenigingen te ondersteunen bij het vrijwilligersbeleid en naar een optimale situatie te streven, is in Wijk bij Duurstede het Vrijwilligerssteunpunt gestart. Zij staat de verenigingen bij met informatie, met het ontwikkelen van deskundigheid, ontwikkelen nieuwsbrieven en bevorderen het contact tussen vrijwilligersorganisaties.

Zowel de leden bij sportverenigingen als de vrijwilligers zijn niet representatief voor de samenleving. Het percentage ouderen en allochtonen blijft achter bij de overige bevolkingsgroepen. Optimaal is als beiden, dus zowel leden als vrijwilligers, een juiste afspiegeling van de samenleving zijn.

¹⁰ Gezonde kijk op volwassenen 2004 in de gemeente Wijk bij Duurstede', GGD Midden-Nederland

Als de verenigingen een afspiegeling van de samenleving zijn, komt de sociale functie van sport ook het best tot zijn recht. Sport draagt namelijk bij aan de integratie van specifieke groepen of individuen, het draagt bij aan de sociale samenhang en geeft een zinvolle invulling van de vrije tijd. Bij sportverenigingen en accommodaties komen mensen uit diverse groepen samen. Sportverenigingen zijn vaak een mix van jeugd, allochtonen, autochtonen, ouderen en (soms) mensen met een functiebeperking. Mensen met een verschillend opleidingsniveau, een verschillende economische status, een verschillende religie enzovoorts komen tot elkaar bij sportverenigingen. Sport zorgt dus voor sociale integratie.

6.3 Sportaanbod

De vraag naar sportmogelijkheden is in de ideale situatie perfect afgestemd op het aanbod ervan. De wensen van de sportbeoefenaars zijn dan bekend bij de gemeente en bij voldoende animo zullen eventueel nog niet aanwezige voorzieningen worden verzorgd. Uiteraard moet hierbij worden vermeld dat niet in alle wensen kan worden voorzien en er dus nooit voor iedere inwoner van de gemeente Wijk bij Duurstede een ideale situatie zal zijn.

De accommodaties moeten perfect verzorgd zijn. De sportparken moeten schoon zijn, goed bereikbaar, goed toegankelijk en goed bruikbaar zijn, ook voor mensen met een functiebeperking, en de technische facetten moeten in optimale staat zijn om optimaal te presteren en vooral met veel plezier te sporten. Zo kan iedereen op zijn/haar eigen niveau het beste in zichzelf naar boven halen.

Bijlage 7 Knelpunten en ontwikkelingen

Uit de externe analyse kwam een aantal ontwikkelingen naar voren waarop ingespeeld moet worden door middel van het toekomstige beleid. Sommige ontwikkelingen leidden tot knelpunten, andere bieden juist kansen. Hieronder worden de ontwikkelingen beschreven.

7.1 Accommodaties

De huidige invulling van het sportpark Mariënhoeve voldoet niet meer aan de wensen van de gebruikers ervan. Sommige sportverenigingen hebben te kampen met een ruimtetekort, anderen willen betere technische voorzieningen. De infrastructuur rondom het sportpark voldoet ook niet meer aan de wensen van zowel de sportverenigingen als de gemeente. De toegangspaden zijn slecht verlicht en geasfalteerd. Ook is er, met name in de weekeinden, een tekort aan parkeerplaatsen. Hier liggen kansen voor de gemeente (die zij overigens aangrijpt door €3.000.000 ter beschikking te stellen) om een toegankelijk sportpark met voldoende en kwalitatief goede sportvoorzieningen te bewerkstelligen, waar iedereen op zijn/haar eigen niveau in een optimale situatie kan sporten.

Het huidige bestand aan overdekte sportvoorzieningen leidt herhaaldelijk tot knelpunten. Het Revius Lyceum wil vroeg beginnen om alle uren bewegingsonderwijs 'kwijt te kunnen'. Dit geeft frictie met de beheerder en exploitant van de sporthal, met name bij de schoonmaak 's morgens vroeg. De eerste lesuren kunnen de leerlingen geen gebruik maken van de kleedkamers en moeten zij kleding en jassen op de tribune neerleggen. Indelen in een andere zaal is onmogelijk omdat deze bezet worden door het basisonderwijs.

Door de hoge bezettingsgraad van de zalen en de onmogelijkheid om uit te wijken is er jaarlijks lesuitval. Dit geldt voor zowel het basis- als het voortgezet onderwijs. De lesuitval wordt veroorzaakt door noodzakelijk onderhoud aan zaal en/of inrichting, maar ook door het houden van andere activiteiten in de gymzalen, zoals toneel of cultuur. De hoge gebruiksgraad van de zalen heeft ook tot gevolg dat er meer slijtage is aan toestellen. Meer gebruik en meer verplaatsingen geeft meer slijtage waardoor het afbreukrisico erg hoog wordt.

Het opzetten van nieuwe activiteiten is beperkt of niet mogelijk. Zowel verenigingen als de gemeente zelf hebben niet de ruimte om nieuwe doelgroepen (niet-actieven, mensen met een functiebeperking etc) aan of weer aan het sporten te krijgen. De ruimtelijke beperking is hierdoor tevens een beperking voor de ontwikkeling van sport, gezondheid, opvang jongeren etc. Uitvoering van breedtesportprojecten en Bos-projecten worden hierdoor zeer beperkt. Door de ruimtelijke beperkingen is het moeilijk voor verenigingen om de reguliere groei van (jeugd)leden op te vangen. Het is vrijwel onmogelijk om een uurtje bij te huren op de trainingsavonden. Bij eventuele calamiteiten zijn er geen mogelijkheden om alternatieve accommodaties aan te bieden. Dit geldt voor onderwijs, verenigingen, maar ook voor opvang van burgers bij grote calamiteiten.

7.2 Weinig vrijwilligers

De samenleving individualiseert en de vrije tijd van mensen wordt schaarser. Mede hierdoor neemt het aantal bekwame vrijwilligers bij sportverenigingen af. Ook zijn de vrijwilligers vaak geen juiste weergave van de samenleving. Veel vrijwilligersfuncties worden vervuld door autochtone mannen van middelbare leeftijd. Daarnaast hebben vrijwilligers te maken met wet- en regelgeving, wat een enorme belasting voor hen is. Hierdoor neemt de bereidheid van mensen om vrijwilligerswerk te doen af. Hier ligt een mogelijkheid voor de gemeente om verenigingen te ondersteunen met betrekking tot het vrijwilligersbeleid. Sinds maart 2004 is hiervoor in Wijk bij Duurstede het Vrijwilligerssteunpunt opgericht. Doel van het Steunpunt is de vrijwilligersorganisaties met raad en daad terzijde staan op allerlei gebied, informatie te verspreiden, deskundigheidsbevordering aan te pakken, nieuwsbrieven te ontwikkelen en contacten tussen vrijwilligersorganisaties te bevorderen.

7.3 Andere indeling tijd

Het percentage sporters is toegenomen in de loop der jaren. Naast de ‘versporting’ van de samenleving voltrok zich tegelijk een ‘ontsporting’ van de sport. Het aandeel sporters in de samenleving steeg, maar het aantal beoefende sporten per persoon daalde. Men wil meer kwaliteit en meer mogelijkheden tot het combineren van vrijetijdsactiviteiten. Dit vertaalt zich in meer mensen die zelfstandig sporten en minder mensen die dit in verenigings- en wedstrijdverband doen.

7.4 Vergrijzing

De samenleving als geheel vergrijst, maar ook in de gemeente Wijk bij Duurstede is die tendens zichtbaar. Volgens prognoses neemt in de gemeente het aandeel jongeren tot 25 jaar iets af en het aandeel 75+ stijgt iets. In de leeftijdsklasse 35-55 jaar zien we een sterke daling van het aandeel. Daarentegen stijgt het aandeel van de leeftijdsklasse 55-75 jarigen fors. In deze ontwikkeling ligt zowel een bedreiging als een kans. Ouderen sporten gemiddeld minder vaak, dus is deze ontwikkeling negatief te noemen. De kans is echter om voor deze doelgroep een passend aanbod te verzorgen zodat zij langer actief blijven sporten en zo deel van de samenleving blijven uitmaken. Doordat zij meer vrije tijd hebben kunnen zij ook makkelijker vrijwilligersfuncties bekleden binnen een sportvereniging.

7.5 Ontgroening

Zoals hierboven staat aangegeven, vindt binnen de gemeente Wijk bij Duurstede naast een vergrijzing ook een ontgroening plaats. Het aandeel jongeren tot 25 jaar neemt in de toekomst iets af. De jeugd is de toekomst, dus dit is een negatieve ontwikkeling.

7.6 Privatisering

Er is een trend waar te nemen dat veel sportaccommodaties privatiseren en commercialiseren. Deze groei is deels te verklaren door de verruiming van activiteiten van sportscholen, zelfstandige instructeurs, maneges, zeilscholen en jachthavens. Daarnaast is een belangrijke verschuiving zichtbaar in het beheer van gemeentelijke sportaccommodaties. Ook in de gemeente Wijk bij Duurstede is dit het geval. De verenigingen die op het sportpark Mariënhoeve gevestigd zijn, worden ondergebracht in een nieuwe stichting. De verenigingen functioneren zelfstandiger en moeten zelf oplossingen voor knelpunten zoeken. Verenigingen kennen de wensen en behoeften van de sporters het beste, waardoor de sportvoorzieningen het gewenste niveau kunnen behalen.

7.7 Sociaal maatschappelijk belang

Het sociaal maatschappelijk belang van sport wordt steeds meer onderkend. Sport is een middel om mensen van diverse leeftijden, etniciteit en diverse verschillen bij elkaar te brengen. Het gaat te ver om te zeggen dat vriendschappen door sport ontstaan. Wel blijven mensen langer sociaal actief, vindt integratie via sport plaats en heeft sport een opvoedkundige functie. Hier ligt dus duidelijk een kans voor de gemeente om maatschappelijke doelstellingen door middel van sport te bevorderen.

7.8 Digitalisering

De Nederlandse samenleving digitaliseert. We mogen er vanuit gaan dat dit ook het geval is voor de gemeente Wijk bij Duurstede. Het wordt voor de gemeente dus makkelijker om de burgers te bereiken. Fysiek contact is minder nodig nu informatie ook via het internet kan worden gegeven en gekregen.

7.9 Subsidieregeling

Door de nieuwe subsidieregeling die de gemeente vanaf 01-01-2006 hanteert, is het verlenen van subsidies makkelijker en consistent. Iedere vereniging ontvangt €16,50 aan subsidie per jeugdlid. Een eenduidige subsidieverlening is inzichtelijk en voorkomt dat verenigingen zich achtergesteld voelen.

Bijlage 8 Procesbeschrijving

De sportnota is een beleidsrapport waarin doelstellingen, prioriteiten en activiteiten ten aanzien van sport voor ruim vier jaar lang vastgelegd worden. Omdat het een meerjarenplan betreft, is daarom voldoende steun vanuit de sportaanbieders noodzakelijk. Zij zijn uiteindelijk een belangrijke partij bij de uitvoering van het beleid. Zij bieden namelijk de mogelijkheid om te sporten, stellen hun accommodatie en/of trainers beschikbaar etc. Daarom is open communicatie met de sportaanbieders zeer belangrijk.

8.1 Enquêtes

Om draagvlak te creëren volgt de gemeente en interactief traject. In het beginstadium is een enquête uitgegaan naar alle sportverenigingen binnen de gemeente. Door middel van deze vragenlijst werd inzicht verkregen in de situatie en tevredenheid van de verenigingen. Zij konden knelpunten en hun wensen duidelijk maken.

Mede aan de hand van de geretoureerde enquêtes is een eerste concept sportnota opgesteld. We wilden graag weten hoe er over dit concept gedacht werd en daarom is besloten het concept naar de volgende instanties te sturen:

- Sportraad;
- Vrijwilligerssteunpunt;
- Stichting Wijk sport;
- Stichting Integratie Gehandicapten Wijk bij Duurstede;
- Stichting Mariënhoeve West.

Aan hen is dus de vraag gesteld op het concept te reageren. Alle zaken waar zij het niet mee eens waren of aanvullingen waren welkom. De reacties die wij kregen zijn in een nieuw concept verwerkt.

8.2 Intern proces

Uiteraard is intern verder gewerkt om de sportnota zo inzichtelijk en helder mogelijk te maken. Er hebben diverse besprekingen plaatsgevonden en aan de hand van de uitkomsten is de nota aangepast. Na meerdere concepten zijn wij uiteindelijk tot een definitief concept van de sportnota gekomen.

8.3 Informatiebijeenkomsten

Dit uiteindelijke concept dient gedragen te worden door de sportaanbieders. Er is daarom besloten om rechtstreeks contact te leggen met enkele instanties. Het is lastig om met elke afzonderlijke sportaanbieder in gesprek te treden. Daarom worden er informatiebijeenkomsten gepland met de volgende instanties:

- Sportraad;
- Vrijwilligerssteunpunt;
- Stichting Wijk sport;
- Stichting Integratie Gehandicapten Wijk bij Duurstede.

Gedurende deze informatiebijeenkomsten worden de belangrijkste uitgangspunten en doelstellingen van het beleid voorgelegd. Vervolgens bespreken we de concrete activiteiten waarmee de gemeente verwacht de doelen te realiseren. De gesprekspartner kan hierop reageren en nieuwe ideeën aandragen. Op die manier wordt een interactief proces voortgezet waarbij de sport en de gemeente samen tot een optimaal resultaat proberen te komen. Beiden streven een optimalisering van de sport na en hebben dus een gemeenschappelijk belang. De nieuwe ideeën en aanpassingen zullen in de sportnota worden verwerkt.

8.4 College van B&W

Dit resulteert in een sportnota die door de sportaanbieders, de uitvoerenden, wordt gedragen. Op het moment dat men zowel intern als extern tevreden over de sportnota is, zal deze naar het college van B&W gestuurd worden. Het college zal vervolgens moeten besluiten of men achter het product staat of dat er nog verdere aanpassingen noodzakelijk zijn. Eventueel vinden aan de hand van het besluit de laatste aanpassingen plaats.

8.5 Ter inzage legging

Vervolgens wordt de sportnota zes weken ter inzage gelegd in de dorpshuizen in Cothen en Langbroek en in de bibliotheek in Wijk bij Duurstede. Bijna vanzelfsprekend is de sportnota ook te downloaden van de website van de gemeente, www.wijkbijduurstede.nl. In deze periode wordt tevens een plenaire sessie gepland waar iedere betrokken of geïnteresseerde inwoner van de gemeente Wijk bij Duurstede bij aanwezig kan zijn. Alle ontbrekende zaken of zaken die aanpassingen vereisen, kunnen dan alsnog in de definitieve versie worden opgenomen.

Aan het eind van dit traject heeft iedere persoon en elke instantie de kans gehad op het concept te reageren. Het is daarom te verwachten dat het uiteindelijke resultaat breed gedragen wordt en de uitvoering daardoor het beste tot zijn recht komt.

8.6 Publicatie

Op het moment dat iedereen er van overtuigd is dat de sportnota optimaal is, wordt de nota naar de raad gestuurd om vast te stellen. Bij een positief besluit van de raad is een lang en intensief traject doorlopen en vindt publicatie plaats. Er breekt dan een periode van uitvoering aan waarin continu evaluatie plaatsvindt om na te gaan of de doelen bereikt worden.